

Edelény Város Önkormányzat Képviselő-testületének

**a 2019 – 2024-es megbízatás időtartamára
szóló**

Gazdasági Programja

EDELÉNY
2020. JÚLIUS 09.

TARTALOMJEGYZÉK

I. JELENLEGI HELYZET BEMUTATÁSA	3
1. Bevezetés	3
1.1. Jogszabályi háttér	3
1.2. Célok.....	3
1.3. Előző időszak legnagyobb eredményei	6
2. Edelény város gazdasági helyzete és a várható változások bemutatása	9
2.1. Önkormányzati vagyongazdálkodás	9
2.2. Pénzügyi gazdálkodás.....	11
2.3. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése:	13
3. Helyzetértékelés	14
3.1. Edelény gazdasági élete.....	14
3.2. Népszémi, munkanélküliségi adatok.....	17
3.2. Intézményrendszer átalakulása	28
4. Edelény SWOT analízise	31
5. A pályázati rendszer átalakulása	32
II. PRIORITÁSOK RÉSZLETEZÉSE	35
1. prioritás.....	35
1.1. Gazdaságfejlesztés, foglalkoztatás élénkítés.....	35
1.2. Turisztikai fejlesztések.....	36
2. Prioritás	39
2.1. Közösségi terek fejlesztése	39
2.2. Lakásgazdálkodás	40
2.3. Sportfejlesztések	42
3. prioritás.....	42
3.1. Közszolgáltatások fejlesztése.....	42
3.2. Helyi alapinfrastruktúra fejlesztése.....	44
3.3. Városi közlekedés fejlesztése	47
4. prioritás.....	48
4.1. Energiagazdálkodás	48
4.2. Környezetvédelem, hulladékgyazdálkodás	48
5. prioritás.....	50
5.1. Helyben tartás erősítése	50
5.2. Térségi együttműködések erősítése	52
5.3. Nemzetközi együttműködések erősítése	53
5.4. Közbiztonság fejlesztése	53
Zárszó	54

I. JELENLEGI HELYZET BEMUTATÁSA

1. Bevezetés

1.1. Jogszabályi háttér

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban Möt.) 116. §-a rendeli el a helyi önkormányzatok számára a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseinek gazdasági programban, fejlesztési tervben történő rögzítését.

A Möt. 42. § 4. pontja a képviselő-testület át nem ruházható hatásköröként határozza meg a gazdasági program elfogadását.

Az Möt. 116. §-a ad útmutatást a program tartalmára vonatkozóan a következők szerint: A gazdasági program helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A gazdasági program – a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – kiemelten tartalmazza az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

A 2020-2024 közötti önkormányzati ciklusra szóló gazdasági program elkészítése során mindenképpen figyelembe kell venni, hogy az országgyűlés elfogadta az ország új alaptörvényét, valamint az új önkormányzati törvényt. Ezen új jogszabályok alapjaiban érintik az önkormányzati rendszer működését, finanszírozását, elsősorban a kötelező és önként vállalt feladatok eddigőtől eltérő meghatározásával. Az átalakulás alapjaiban érinti az oktatás, az egészségügy, valamint a közszolgáltatások területét. A gazdasági programot a képviselő-testületnek az alakuló ülését követő hat hónapon belül kell elfogadnia.

1.2. Célok

A gazdasági program elkészítésének fő célja, hogy Edelény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a ciklusának időszaka alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, városunk pedig az elmúlt években megvalósított fejlesztések által kijelölt úton haladjon tovább. Kiemelt szerepet szánunk a már megvalósított fejlesztések a következő időszakban megvalósítani tervezett a fejlesztések egymásra épülő, koherens megvalósítására, amelyhez elengedhetetlen a szükséges anyagi források, eszközök megteremtése.

A 2014-2020-as programozási időszakra benyújtott, elsősorban a Terület- és Településfejlesztési Operatív program felhívásain elnyert vissza nem térítendő támogatások felhasználásában haladunk, de sok feladat áll még előttünk, hogy ezeket a forrásokat a leghatékonyabb módon fel tudjuk használni. Ezeknek a fejlesztési elképzeléseknek egy újabb, ráépülő lépcsőfoka lehet azoknak a fejlesztési irányoknak a meghatározása, amire jelen gazdasági program hivatott.

Javasolt a gazdasági programot, mint egy kiindulási stratégiai dokumentumot kezelni, amely irányt mutat az egyes fejlesztési elképzelések megfogalmazásában.

Az elmúlt években egy látványos fejlődési útra lépett városunk, köszönhetően azoknak az Európai Uniós támogatással, illetve központi költségvetési forrásból megvalósuló beruházásoknak, amelyek jelenleg is zajlanak, illetve várhatóan a következő egy-két évben meg fognak valósulni. Viszont reálisan tekintve önkormányzatunk bevételeit továbbra is megállapítható, hogy saját bevételeinkből kisebb beruházások, illetve a megvalósult infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően megújult és létrehozott épületek fenntartása, üzemeltetése, a létrehozott zöld felületek karbantartása finanszírozható.

Vízió

Edelény egyszerre fejlődő kisváros, tőkevonzó járásszékhely, környezeti és épített értékeket megőrző turisztikai célpont és versenyképes vállalkozói környezet legyen.

Alapvető cél

A településen található szolgáltatások és gazdasági cégek megerősítése, új cégek betelepítése, szakképzett munkaerő biztosítása a versenyképes vállalkozásbarát környezet kialakítása érdekében. A természeti-társadalmi adottságok kihasználásával a térségi szerep megerősítése a lakossági igények figyelembevételével, együttműködve a városban működő intézmények, civil szervezetek, egyházak bevonása mellett. Testvérvárosi kapcsolatok mélyítése, új nemzetközi kapcsolatok kiépítése.

Stratégiai célok

Helyi gazdaság megerősítése a település adottságainak felhasználásával

Térségi szerep megerősítése a szolgáltatások fejlesztésével

Közösségépítés a város népességmegtartó és népességvonzó erejének növelésével

Tematikus célok

Gazdaságfejlesztési eszközök kidolgozása
Turisztikai fejlesztések
Foglalkoztatás

Közösségi terek fejlesztése
Lakásgazdálkodás
Sportfejlesztések

Közszolgáltatások fejlesztése
Helyi alpinfrastruktúra fejlesztése
A város közlekedési lehetőségeinek fejlesztése

Energiagazdálkodás, környezetvédelem, hulladékgazdálkodás

Településen belüli együttműködések
Nemzetközi együttműködések erősítése
Térségi együttműködések

1.3. Előző időszak legnagyobb eredményei

Önkormányzatunk életében a 2016-2019-es évek első fele a projektgenerálásról, támogatási kérelmek benyújtásáról és Támogatási szerződések megkötéséről szólt, majd megkezdődtek a tervdokumentációk elkészítését követően a közbeszerzési eljárások, aminek eredményeként fizikailag megkezdődhettek a beruházások.

	Támogatási kérelem száma	Megnevezés	Támogatás (Bruttó Ft)
1.	TOP-1.1.1-15-BO1-2016-00011	Iparterület kialakítása Edelényben	724 000 000
2.	TOP-1.1.3-15-BO1-2016-00019	Vásárcsarnok építése Edelényben a helyi termelők piacra jutásának segítése érdekében	294 000 000
3.	TOP-1.2.1-16-BO1-2017-00018	Jó szerencsét Császtán! Edelény térségének bányászmultját bemutató tematikus élménypark	462 000 000
4.	TOP-2.1.2-15-BO1-2016-00016	Környezettudatos fejlesztések Edelényben, egy zöldebb városért	399 999 999
5.	TOP-3.1.1-15-BO1-2016-00022	Kerékpárút építés Edelényben a fenntartható közlekedés terjesztése érdekében	450 000 000
6.	TOP-3.2.1-15-BO1-2016-00071	Edelényi Mátyás Óvoda és Bölcsőde Egresi Óvodai telephelyének energetikai korszerűsítése	80 989 488
7.	TOP-3.2.1-16-BO1-2018-00140	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Edelény Város Önkormányzatának tulajdonában lévő intézmények energetikai korszerűsítése	228 000 000
8.	TOP-4.3.1-15-BO1-2016-00004	Közösségi terek kialakítása és a leromlott városi területek rehabilitációja Edelényben	429 000 000
9.	TOP-5.1.2-15-BO1-2016-00009	Helyi foglalkoztatási együttműködések	670 000 000
10.	TOP-5.2.1-15-BO1-2016-00006	Közösségi és intézményi együttműködés Edelényben a társadalmi felzárkóztatás elősegítésére	150 173 945
11.	TOP-5.3.1-16-BO1-2017-00024	A helyi identitás és kohézió erősítése Edelény és térségében	120 027 950
12.	KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-00838	ASP rendszer bevezetése	8 999 995
13.	KEHOP-2.2.2-15-2015-00042	Észak-Magyarországi szennyvízelvezetési- és kezelési fejlesztések 6.	965 274 393
14.	KEHOP-5.4.1-16-2016-00407	Szemléletformáló programok az energiahatékonyság és a megújuló energiák népszerűsítésért Edelény városában	4 998 733
15.	EFOP-1.4.2-16-2016-00012	Integrált térségi gyermekprogramok megvalósítása az Edelényi járásban	499 927 078
16.	EFOP-3.3.2-16-2016-00266	Informális és nem formális foglalkoztatások megvalósítása az Edelényi és borsodsziráki gyermekekért	14 515 000

17.	EFOP-2.1.2-16-2017-00014	Térségi gyermekprogramok infrastrukturális támogatása (Rakacai üdülő fejlesztése)	100 000 000
18.	EFOP-4.1.7-16-2017-00115	Az Edelényi Művelődési Központ egész életen át tartó tanulást támogató infrastrukturális fejlesztése	83 400 000
19.	EFOP-1.2.11-16-2017-00040	Fiatalok helyben maradását célzó fejlesztések megvalósítása Edelényben	200 000 000
20.	EFOP-1.5.3-16-2017-00013	Komplex humánszolgáltatás fejlesztés az Edelényi térségben	249 999 066
21.	VP-6-7.4.1.1-16	Közösségek háza (Panzió) energetikai fejlesztése	46 276 052
22.	VP-6-7.2.1-7.4.1.2-16	Külterületi utak fejlesztése a Császtán	109 838 369
23.	VP-6.7.2.1-1.6 7.4.1.3	Idősek otthonában konyhafejlesztés	9 736 286
24.	VP-6.7.2.1-1.6 7.4.1.4	Vásártér fejlesztése	48 066 132
25.	Illegális hulladéklerakók felszámolása	Környezettudatos gondolkodásmód elősegítése Edelényben, kiemelten a városi szegregátumok lakosságának körében	2 963 476
26.	Biztos kezdet gyerekházak működtető szolgáltatók feltételeinek fejlesztésére	Biztos Kezdet Gyerekház fejlesztése	990 463
27.	NSK-SP/240-7/2018	Sportpark kivitelezése Edelény városában	12 967 233
28.	1254-9/2018/HERMAN	Zártkerti pályázat	10 000 000
29.	MLSZ pályaépítési program	Élőfüves nagyméretű labdarúgó pálya kialakítása	71 392 498
30.	BM Óvodai kapacitásbővítést célzó beruházások támogatása	Két csoportszobás feladat-ellátási hely kialakítása Edelény Finkei városrészén	77 995 000
31.	BM Szociális szakosított ellátást és a gyermekek átmeneti gondozását szolgáló önkormányzati intézmények fejlesztése	Edelényi Időskorúak Szociális Otthonának bővítése	20 000 000
32.	BM Gyermekétkeztetés feltételeit javító fejlesztések támogatása	Központi főzőkonyha fejlesztése	38 897 200
33.	BM az óvodai, iskolai és utánpótlás sport infrastruktúra-fejlesztésére, felújítására	Salak futó- és teniszpálya kialakítása az Edelényi Városi Sporttelepen	20 000 000
34.	FM A hazai hulladékgazdálkodással és szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos lakossági környezettudatos szemléletformálásra	Környezettudatos gondolkodásmód elősegítése Edelényben, kiemelten a városi szegregátumok lakosságának körében	2 963 476
35.	Mobilitás 2019.	Mobilitáshét Edelényben	850 000
36.	VIS MAIOR	Malom árok rekonstrukció	6 700 000
37.	VIS MAIOR	Kincsem patak, Császtai út, Császtai pincesor	11 000 000
38.	VIS MAIOR	Császtai út csapadékvízvezetési problémák megoldása	13 000 000
39.	KKTTKK	Büszkeségpont építése	18 000 000

40.	GUL-15-D-2016-00012	Emléktábla avatás az Edelényből elhurcolt hadifoglyok tiszteletére	300 000
41.	Kubinyi Ágoston program	Muzeális intézmények szakmai támogatására	1 500 000
42.	TTP-KP-1-2019/1-000174	Testvér-települési programok és együttműködések - Székelyhíd 2019	400 000
43.	BM-15-MA-0056	Elhetőbb Edelényért – prevenció és bűnmegelőzési intézkedések megvalósítása	11 000 000
Összes támogatás			6 670 141 832

A mögöttünk álló néhány év településfejlesztési szempontból talán az eddigi legmozgalmasabb időszakot jelenti. Mint ahogy az előzőekben ismertetett táblázat is mutatja, nagyszámú fejlesztési támogatás érkezett városunkba, amely lehetővé teszi több olyan beruházás megvalósítását, amelyek akár már évtizedek óta problémát jelentenek az itt élők számára.

Ehhez szükséges volt egy egymásra épülő, egymást erősítő elképzelésekből álló fejlesztési csomagot összeállítani, amelynek az elemei a helyi szükségleteken alapulnak, emellett egymással koherensek, multiplikatív hatást fejtenek ki. 2015 évvégén, 2016 elején jelentek meg az Európai Unió pályázati felhívások, amelyek segítségével az elképzelések támogatási kérelmekké alakulhattak, majd a pozitív támogatói döntéseket követően Támogatási Szerződések formájában váltak valósággá.

Az elnyert források szabályszerű felhasználása ugyanolyan összetett feladat, mint az igények megfogalmazása volt. Sok esetben évek telnek el, mire a tervekből megvalósult beruházás lehet, amely a folyamatosan tapasztalható áremelkedésnek és a nem kiszámítható gazdasági és jogszabályi környezetnek köszönhetően kockázatot rejt magában.

Városunk fejlesztési bevételei nem adnak számunkra mozgásteret arra, hogy saját forrásból valósíthassunk meg nagy volumenű beruházásokat, leginkább a vissza nem térítendő pályázati forrásokból finanszírozott kivitelezések önjelentésére, vagy projekten kívül megvalósított elemeinek saját forrását tudjuk ezen bevételek felhasználásával finanszírozni, illetve kisebb karbantartásokat, felújításokat véghezvinni.

A folyamatok és megvalósítás elhúzódnak ellenére az eltelt időszakban városunk látványos fejlődésen ment keresztül, hogy csak a jelentősebbeket említsük.

- Megépült és átadásra került a Vásárcsarnok, ahol a helyi kistermelők rendezett körülmények között kínálhatják termékeiket a lakosság számára.
- Jelentős mértékben bővültek a városban a sportolás, kapcsolódás, pihenés lehetőségei az élőkör és műfűves labdarúgópályák, futópályák, tanuszoda, kondicionáló park, tanösvény, pihenőpark és a Császtán közösségi tér kialakításával.
- A biztonságosabb közlekedést szolgálja a megépült kerékpárút.
- A „Jó szerencsét Császtán” pályázat keretében az Edelény bányászmuzeumját bemutató tematikus élménypark kialakításához ingatlanokat vásároltunk és beszerzésre került egy városnéző kisvonat is.
- Fiatalok számára lakások felújítására került sor a helybe maradásuk biztosítása érdekében
- Az iparterület kialakításához mezőgazdasági földterületek adásvételét bonyolítottuk le.

- „Közösségi terek kialakítása és a leromlott városi területek rehabilitációja” című pályázati forrásból a város arculatát rontó, szegregátumban lévő ingatlanokat vásároltunk lebontási céllal.
- Ugyancsak ez utóbbi projekten belül térfigyelő kamerarendszer kiépítése, bővítése valósult meg.
- A „Környezettudatos gondolkodásmód elősegítése Edelényben, kiemelten a városi szegregátumok lakosságának körében” című pályázat keretében 28 db szelektív hulladékgyűjtő edény beszerzésére és a helyes hulladékgyűjtésről 4 db tájékoztató tábla kihelyezésére került sor.

Emellett eszközbeszerzések is megvalósultak, aminek köszönhetően jelentős mértékben nőtt eszközparkunk.

Az infrastrukturális fejlesztések mellett kiemelt szerepet szántunk az elmúlt években a közösségépítésnek, amelynek érdekében pályázati forrásokból különböző rendezvények, programok szervezésére, lebonyolítására került sor, melyek tárgyi feltételeit a pályázatokból biztosítottuk.

Feladatunk kettős a ránk váró időszakban: az egyes beruházásokhoz kapcsolódó mérföldkövek felgyorsítása és hatékonyra tétele, amivel a 2014-2020-as programozási időszak forrásfelhasználása minél rövidebb idő alatt minél hatékonyabban megvalósul, másrészt az újabb időszak fejlesztési elképzeléseinek megfogalmazása, amelyek még élhetőbbé teszik városunkat és közben tökevonzó képessége is megerősödik.

2. Edelény város gazdasági helyzete és a várható változások bemutatása

2.1. Önkormányzati vagyongazdálkodás

Az Önkormányzat törzsvagyona forgalomképtelen és korlátozottan forgalomképes törzsvagyonból, illetve forgalomképes üzleti vagyonból áll. Forgalomképtelen vagyonba tartoznak az utak, járdák, közterületek, míg korlátozottan forgalomképes ingatlannak az intézményi épületek, közművek minősülnek. A vagyon összetételét tekintve az önkormányzati vagyon nagyobb részben a törzsvagyonba tartozik, ez biztosítja az önkormányzati feladatellátást. Kisebb nagyságrendet képvisel a forgalomképes (üzleti) vagyon, melyek felett az önkormányzat szabadon rendelkezhet. A vagyontárgyak feletti rendelkezés joga a Képviselő-testület által elfogadott helyi rendeletben előírtak szerint történik.

Az önkormányzat befektetett eszközállományának alakulását 2015-2019. évekre vonatkozóan az alábbi táblázat szemlélteti:

Befektetett eszközök állományának alakulása						
2015-2019. évek között						
(nettó érték forintban)						
ESZKÖZÖK	Sor-szám	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év
I. Immateriális javak	1	956 000	1 571 152	586 480	165 983	1 827 239
Ingtatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	2	1 731 872 000	2 253 615 907	2 132 650 731	2 230 541 844	2 449 551 766
Gépek, berendezések és felszerelések, járművek	3	73 011 000	61 396 357	53 635 271	55 550 559	62 400 292
Beruházások, felújítások	4	100 762 000	51 156 558	114 264 352	945 479 066	1 330 992 887
II. Tárgyi eszközök (2+3+4)	5	1 905 645 000	2 366 168 822	2 300 550 354	3 231 571 469	3 842 944 945
III. Befektetett pénzügyi eszközök	6	14 285 000	14 285 000	14 285 000	14 285 000	14 285 000
IV. Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök	7	5 759 083 000	5 490 625 876	5 319 305 222	5 090 269 428	5 156 154 184
NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ BEFEKTETETT ESZKÖZÖK ÖSSZESEN:	8	7 679 969 000	7 872 650 850	7 634 727 056	8 336 291 880	9 015 211 368

Az utóbbi évek fejlesztéseivel jelentős mértékű vagyonnövekedést ért el az önkormányzat. Ez köszönhető az önkormányzat sikeres vagyonpolitikájának, hogy saját és külső forrásokból is tudott fejlesztéseket megvalósítani, továbbá sikeresen vett részt pályázatokon, melyek eredményeképpen nőtt a vagyon értéke.

A hivatali munka hatékonyabbá, korszerűbbé tétele érdekében az elavult informatikai eszközeit - anyagi lehetőségeinkhez mérten - folyamatosan frissíti az önkormányzat. 2015-2017. években pályázatok keretében beszerzésre kerültek informatikai eszközök, számítógépek szoftverekkel együtt. 2019-ben saját forrásból fejlesztettük informatikai eszközállományunkat, 23 számítógéppel szoftverekkel, tűzfallal, NAS Synologi hálózati eszközökkel.

A hivatal épületében kiépítésre került a kártyás beléptető rendszer.

A helyszíni ügyintézését igénylő ügyek hatékonyabbá tétele érdekében pályázati forrásból beszerzésre került egy Suzuki típusú személygépkocsi. Jelentős beruházást igényelt a Központi Orvosi Ügyeleti Szolgálat beindítása, az induláskori minimumfeltételeket biztosító eszközbeszerzés.

A közelmúltban több önkormányzati tulajdonban lévő épület korszerűsítését, felújítását sikerült megvalósítani saját, illetve pályázati források bevonásával. Így többek között elkészült a Mozi diszkont épületének fűtőkorszerűsítése, a Borsodi Általános Iskola épületére napelemes rendszer telepítése, a mentőállomás épületének villamoshálózat felújítása, a központi főzőkonyha felújítása. A közterület-felügyelők és mezőőrök elhelyezésére a Borsodi út 2. szám alatti épületben irodahelyiség kialakítására került sor. A korábbi években megvásárolt ingatlanokon 7 db szociális bérlakást alakítottunk ki az Antal György úton. „A fiatalok helyben maradását célzó fejlesztések megvalósítása Edelényben” című pályázat keretében 9 db önkormányzati lakás felújítása valósult meg. A lakások komplett berendezése is megtörtént bútorokkal, háztartási gépekkel, informatikai eszközökkel.

A közlekedés biztonságosabbá tétele érdekében útfelújításokat végeztünk önerőből, így többek között megújultak a Bólyai János, Semmelweis, Császtai, Herman Ottó, a volt Kollégium melletti utak, illetve pályázati forrásából a Mátyás király, Csalogány, Déryné és Virág utak. Több külterületi út felújítására is sor került.

Az önkormányzat a forgalomképes ingatlanok hasznosítása terén 2019-ben sikeres évet zárt, valamennyi meglévő építési telket sikerült értékesíteni. A jövőbeni célok között szerepel új építési telkek kialakítása és értékesítése, mely a felhalmozási bevételek további növekedését eredményezné. A külterületi és zártkerti mezőgazdasági rendeltetésű ingatlanok egymástól elszórtan helyezkednek el, viszonylag kis területnagyságot képviselnek, egyesítésükre nincs lehetőség.

Az iparterület kialakításával és az inkubátorház megépítésével lehetőség nyílik további vállalkozások városba való betelepülésére, mely tovább növeli az önkormányzat bevételeit.

Legfontosabb feladatunk továbbra is az önkormányzati vagyon értékének, állagának megóvása, a feladatellátást szolgáló hasznosítása, illetve gyarapítása. Ez utóbbihoz változatlanul fő célkitűzésünk az önkormányzati források mellett a hazai és Európai Unió pályázati források minél szélesebb körű kihasználása.

2.2. Pénzügyi gazdálkodás

Az önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetére az elmúlt öt évben jellemző volt, hogy a fizetőképességét fenn tudta tartani, a pénzügyi egyensúly biztosított volt, működési célú hitel felvételére nem került sor. Mindez köszönhető a megfontolt és takarékos gazdálkodásnak, melyeket a képviselő-testület a döntések meghozatalakor szem előtt tartott.

Az önkormányzat legfontosabb céljai közé tartozik az önkormányzat és intézményei működőképességének megőrzése, a feladatok finanszírozásának biztosítása, a fejlesztési lehetőségek minél magasabb szintű biztosítása. A fejlesztési lehetőségek forrásául külső források és a saját bevételek szolgálnak.

Az önkormányzati finanszírozás alapjául szolgáló költségvetési támogatások csökkenése miatt egyre inkább felértékelődnek a saját bevételek. A saját bevételeken belül a helyi adók jelentősége kiemelkedő, hiszen hozzájárul az önkormányzatok öfenntartó képességéhez. Az önkormányzatok által bevezethető helyi adókat a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény szabályozza, mely szerint vagyoni típusú, kommunális típusú adók és iparüzési adó vezethető be. A lakosság és a vállalkozások teherbíróképességét figyelembe véve Edelényben csak a helyi iparüzési adóból származó bevételekkel kalkulálhatunk, új adó bevezetése nem tervezett. Az iparüzési adó jelenleg 2%, mely a törvény szerinti maximális mérték. A helyi iparüzési adóbevételek az elmúlt években növekvő tendenciát mutat, mely köszönhető többek között a városban megvalósuló jelentős beruházásoknak. A tendencia az elkövetkezendő években remélhetőleg tovább növekszik az iparterület benépesülésével.

A gépjárműadó bevétel önkormányzatot megillető része az elmúlt években szintén növekvő tendenciát mutatott. A koronavírus világjárvány miatt 2020-ban ez a bevétel nem realizálódik az önkormányzatnál, az a járvány elleni védekezési alap bevételét képezi. A központi

költségvetési javaslatok alapján 2021-ben vélhetően szintén nem számolhatunk ezzel a bevétellel, mely jelentős bevételkiesést jelent az önkormányzat számára. Az állam a beszedett központi adók, környezetvédelmi, szabálysértési és helyszíni bírság mindenkori költségvetési törvényben meghatározott részét továbbra is átengedi az önkormányzatoknak.

A működési és egyéb bevételek főként az intézmények által nyújtott ellátásokért fizetendő térítési díjakból, vagyonhasznosítás (bérbeadás) ellenértékéből származnak, nagymértékű emelésével reálisan nem számolhatunk. A rendelkezésre álló felhalmozási célú költségvetési maradvány összege a beruházások megvalósításával egyidejűleg csökkenő tendenciát mutat.

Hitel felvétele a gazdasági stabilitási törvény – valamint a végrehajtásáról szóló kormányrendeletben szabályozottak – alapján erősen korlátozott, elsősorban uniós fejlesztési forrásokkal megvalósuló beruházásokhoz, kormányzati hozzájárulással vehető igénybe. A működőképesség és likviditás megőrzése érdekében a hitelállomány további – kormányzati hozzájáruláshoz kötött - növelése nem célszerű. A további fejlesztési elképzelések megvalósításához továbbra is elengedhetetlen a pályázatokban való eredményes részvétel.

Alábbiakban bemutatásra kerül Edelény Város Önkormányzata főbb bevételeinek és kiadásainak alakulása az előző években:

A bevételek szerkezete az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	A bevételek aránya (%) és összege (forintban)									
	2015	%	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%
Működési bevételek	131 841 000	8	271 446 374	14	249 636 536	7	261 214 523	5	275 373 032	5
Közhatalmi bevételek	177 162 000	10	171 094 404	9	166 158 660	4	186 471 179	3	217 713 404	4
Önk. költségvetési támogatása	847 136 000	49	851 277 902	43	1 166 091 823	32	1 335 479 576	25	1 349 968 301	27
Működési célú pénzeszköz átvétel	6 687 000	3	800 530	0	396 528	0	1 999 000	0	30 945 718	0
Felhalmozási célú bevételek	283 933 000	17	141 337 889	7	1 722 356 065	47	1 538 502 960	29	621 579 664	12
Államháztartáson belüli megelőlegezés	23 448 000	1	23 610 064	1	26 954 855	1	27 323 546	0	32 157 485	0
Hitelek, kölcsönök	17 875 000	1	230 000 000	12	10 000 000	0	8 000 000	0	109 171 390	2
Költségvetési maradvány	226 866 000	11	272 770 595	14	356 070 350	9	1 984 768 872	38	2 620 125 134	50
Bevételek összesen	1 714 948 000	100	1 962 337 758	100	3 697 664 817	100	5 343 759 656	100	5 257 034 128	100

A bevételek az elmúlt években növekvő tendenciát mutatnak. A költségvetési bevételeken belül nőtték az önkormányzat működési bevételei, továbbá az egyes feladatokhoz biztosított költségvetési támogatások összegei is. A külső forrásként igénybevett kölcsön állománya is nőtt, melyek az önkormányzat fejlesztési érdekeit szolgálták. A bevételeken belül jelentősen nőtték a pályázatokhoz kapcsolódó támogatások.

A kiadások szerkezete az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	A kiadások aránya (%) és összege (forintban)									
	2015	%	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%
Személyi juttatások	373 880 000	26	614 632 710	38	679 801 052	40	814 134 673	30	913 626 900	29
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	100 254 000	7	159 948 281	10	148 311 611	9	156 482 428	6	165 469 702	5
Dologi kiadások	314 473 000	22	392 801 497	24	427 650 220	25	512 597 308	19	934 852 242	29
Működési célú pénzeszköztadás, egyéb támogatás	299 641 000	21	120 162 526	8	150 796 126	9	140 802 542	5	152 958 549	5
Felhalmozási célú kiadások	333 714 000	24	318 722 394	20	306 336 936	17	1 072 662 716	40	1 032 008 171	32
Kiadások összesen	1 421 962 000	100	1 606 267 408	100	1 712 895 945	100	2 696 679 667	100	3 198 915 564	100

Az elmúlt években a kiadások is növekvő tendenciát mutatnak. Ennek oka egyrészt, hogy a kötelezően biztosítandó minimálbér és garantált bér emeléséből adódóan nőnek a személyi juttatások és az azt terhelő munkaadói terhek. A központi költségvetés egyes feladatokhoz növekvő költségvetési támogatást biztosított, melyekhez általában növekvő kiadások is párosultak. A jelentős számú pályázat lebonyolításával kapcsolatosan valamennyi kiadás, mind a működési, mind a felhalmozási jellegű kiadások tekintetében növekszik. A pályázatok „kifutását” követően valamennyi kiadás esetében várható, hogy csökkenés fog bekövetkezni.

Összességében megállapítható, hogy az elmúlt ciklusban sikerült a stabil gazdasági helyzetet megőrizni, a folyamatos fizetőképességet fenntartani szigorú gazdálkodással, a kiadások legszükségesebb mértékre történő korlátozásával, a képviselő-testület folyamatos racionalizáló és takarékossgot célzó intézkedéseivel. Saját bevételeink növelésére az iparterületen lévő vállalkozások által fizetett iparüzési adóból van reális esély.

Az állami támogatások a feladatellátást nem fedezik, az intézmények működéséhez jelentős összegekkel kell hozzájárulni.

Cél továbbra is a költségvetés egyensúlyának megőrzése, a kötelező és önként vállalt feladatok maradéktalan, jó színvonalú ellátása, az alapvető szolgáltatások, infrastruktúra biztosítása.

Fontos feladat a pályázati források maximális kihasználása. Minden olyan feladat saját hatáskörben való ellátása, mely megtakarításhoz vagy álláshely megőrzéséhez, újak teremtéséhez köthető.

A lakosság és a vállalkozások további terhelése nem célszerű, azonban a bevételek, az állami támogatások csökkenése esetén meg kell vizsgálni a további helyi adók bevezetésének lehetőségét.

2.3. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése:

Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az Önkormányzat működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni.
- Törekedni kell a vállalkozások számának növelésére, az iparterület benépesítésére, ezáltal a helyi iparüzési adó növelésére.
- A Képviselő-testület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert, és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket, azaz a feladatokat igyekszik olyan formában, illetve feltételekkel megteremteni, hogy a legkedvezőbb összegű támogatást kapja.
- Cél minél több építési telek kijelölése, a telkek értékének akár közműfejlesztés révén történő növelése.
- Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint újabb kölcsön felvétele nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.

3. Helyzetértékelés

3.1. Edelény gazdasági élete

A város egyik legfontosabb problémája továbbra is a munkahelyek alacsony száma, a legnagyobb foglalkozó Edelény Város Önkormányzata és a fenntartásában működő intézmények.

A munkaképes lakosság egy jelentős része ingázó életvitelt folytat, leginkább Miskolc, Kazincbarcika irányában.

Az ingázó életmód nincs pozitív hatással a város gazdasági és kulturális életére: csökken az az idő, amit a lakosok helyben töltenek el, kevésbé vesznek részt a mindennapokban, illetve a rendezvények iránt is kevésbé nyitottak, a bevásárlásokat sem feltétlenül helyben intézik el, ezzel csökkentve a helyi gazdasági szereplők bevételeit, s hosszabb távon erősíti az elvándorlást a munkahelyet biztosító településekre. Minden erőnkkel törekednünk kell arra, hogy új és jó munkáltatókat csábítsunk városunkba, illetve támogassuk a helybeni vállalkozásokat.

A város jó helyi alapokkal rendelkezik a gazdaságfejlesztéshez, jellemzően kis és néhány közepes méretű üzem található, általában a térség hagyományos ágazataiban.

A gazdaságfejlesztés feladata, hogy ezeket a helyi szereplőket a továbbfejlődésben támogassa.

A város gazdaságának gyengesége az alacsony tőkevonzó képesség, kevés a kínálható telephely a befektetők csábítására. Az autópálya közelsége, a város földrajzi pozíciójának megítélése javulhat, így a jó telephely kínálat csábító erejű lehet a vállalkozók számára. Problémát jelent, hogy önkormányzati tulajdonban nincs megfelelő ipari terület. Ezért fokozottan szükséges a rendelkezésre álló területek és esetlegesen megvásárolandó területek hatékony allokálása.

A gazdaságfejlesztés tervezésénél reálisan kell látnunk a lehetőségeinket. A tőkevonzás erősítésénél kijelenthetjük, hogy Edelény esetében a kis- és közepes vállalatok vonzására van legnagyobb esélyünk. A több szektort felvonultató, kisebb méretű vállalkozásokkal

megelőzhető az egyoldalú gazdasági szerkezet kialakulása, amely korábban jellemezte a térséget, s amely nagy kockázatokat hordoz magában egy esetleges válság idején.

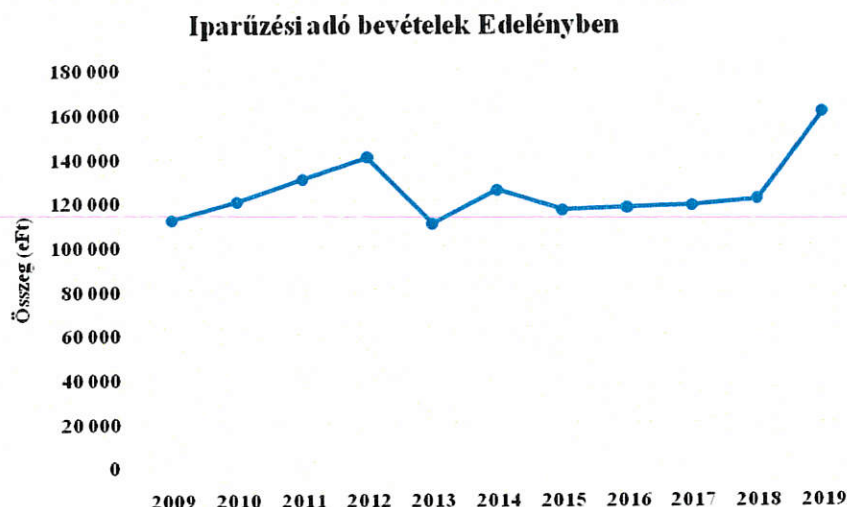
Előző évben elkészült Településrendezési terv partnerségi egyeztetése során kiemelt szerepet szántunk a gazdasági területek beazonosításának, esetleges átminősítésének a gazdaságélénkítés lehetőségeinek figyelembe vétele mellett. Valamennyi beérkező igényt teljesítettünk, mely ipari, gazdasági területek kijelölésére, módosítására vonatkozott. A szabályozás módosítása során igyekeztünk a vállalkozások letelepülésének feltételeit bővíteni, bár e szempontból a helyi adottságok kedvezőtlennek mondhatóak (kevés az ipari, gazdasági szolgáltató övezetre alkalmas terület a belterületen, a külterületi övezetek kijelölése pedig a szántó területek minősége miatt akadályozott a termőföld kivonása szempontjából.)

Jelentősebb edelényi székhelyű gazdasági szereplők:

Vállalkozás neve	Címe	Szakágazat
ECLIPSE PRINT KFT.	3780 Edelény, Miklós Gyula u. 29.	nyomdai tevékenység
TEKOMA KFT.	3780 Edelény, Külterület hrsz. 02/3	nem háztartási hűtő, légállapot-szabályozó gyártása
FEFA KFT.	3780 Edelény, József Attila út 34.	falemez gyártás
ALTAVILL KFT.	3780 Edelény, Tompa Mihály u. 17.	villanyszerelés
PANNON KRAFT MAGYARORSZÁG KFT.	3780 Edelény, Szent Márton út 3.	édesség gyártás
BÓDVA-ÉP KFT.	3780 Edelény, Petőfi Sándor út 5.	lakó- és nem lakó épület építése
TÓTH BÁLINT ATTILA	3780 Edelény, Finkei út 47.	egyéni vállalkozó
TRIXON-B KFT.	3780 Edelény, Szentpéteri út 017/12.	személygépjármű, könnyűgépjármű kereskedelem
TRAVEL TOURS KFT.	3780 Edelény, Finkei út 47.	közúti áruszállítás
MATESZ ROLAND	3780 Edelény, Rozsnyói út 31.	egyéni vállalkozó, éttermi, mozgó vendéglátás
BORSODSZER KFT.	3780 Edelény, Petőfi Sándor út 5.	lakó- és nem lakó épület építése
AGROBÁL KFT.	3780 Edelény, Finkei út 47.	gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése
BORSOD-BAU 2000 KFT.	3780 Edelény, Tompa Mihály utca 0345/33. hrsz.	lakó- és nem lakó épület építése
ROLAND AUTÓ KFT.	3780 Edelény, Rozsnyói út 31.	személygépjármű, könnyűgépjármű kereskedelem
TÓTH-ELEKTRO-VILL KFT.	3780 Edelény, Hársfa út 47.	villanyszerelés

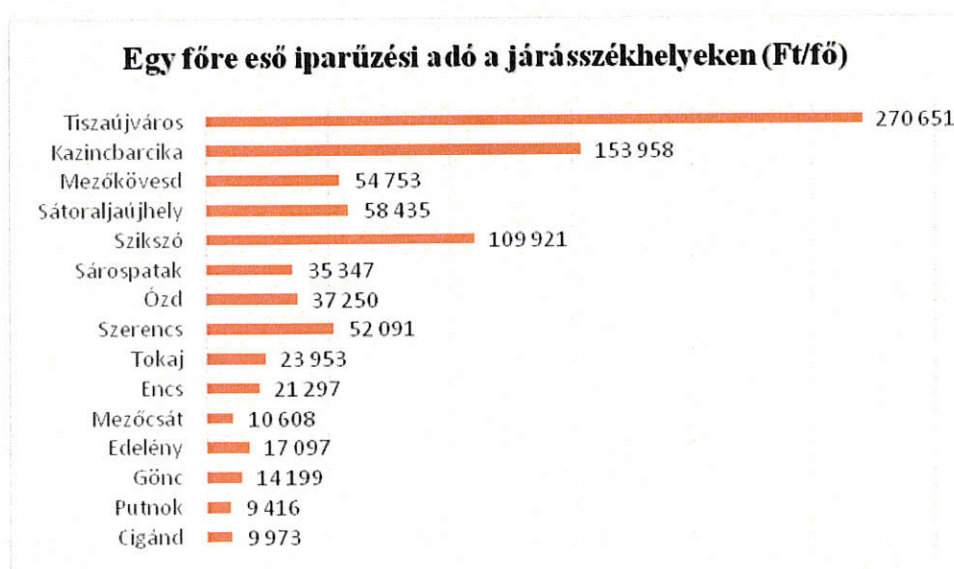
Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

Iparüzési adó alakulását a településen a következő diagram mutatja be, amely alapján megállapítható, hogy a gyengébb 2013-as évet leszámítva enyhe bevétel növekedést ér el önkormányzatunk évről évre.

Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

Megvizsgáltuk Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található járási székhelyek 2019.évi költségvetése alapján az egyes települések iparüzési adóból származó bevételeit, amelyeket összevetettük a lakosságszámokkal, s ez alapján képeztünk aránypárokat, amelyeket a következő diagram szemléltet:

Forrás: http://www.njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek, www.ksh.hu Saját szerkesztés

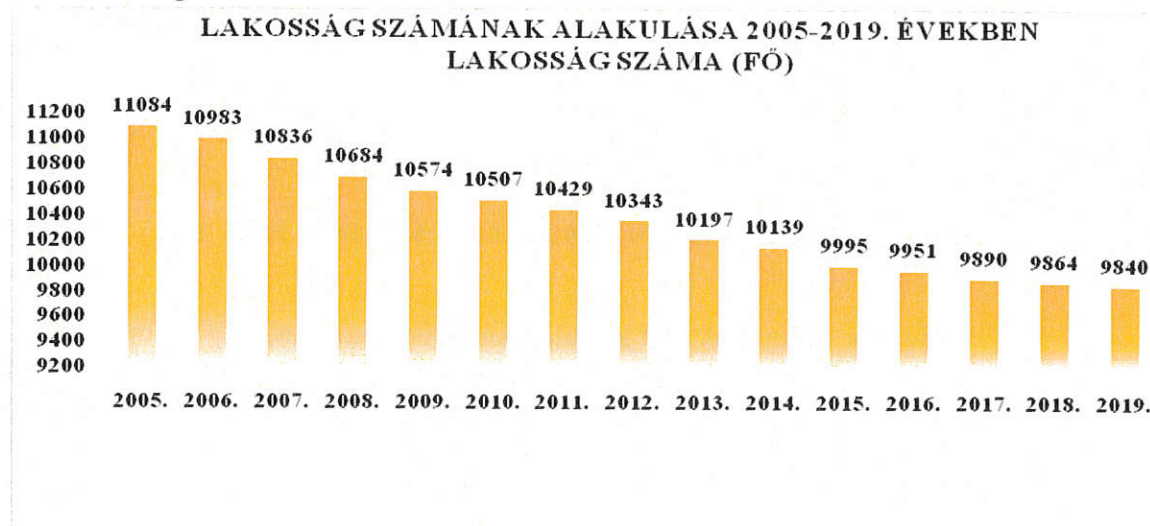
Megállapítható, hogy településünk az alsó negyedbe tartozik az ilyen típusú bevételeket vizsgálva. Fontos olyan intézkedéseket hozni a jövőben, amelyek befektetési kedvet növelik városunkban.

3.2. Népeségi, munkanélküliségi adatok

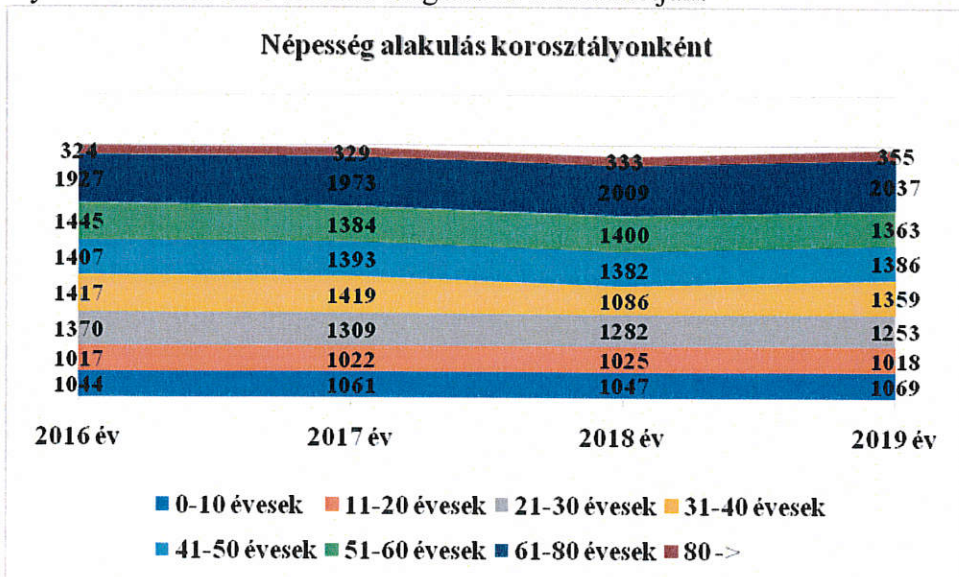
Népeségi mutatók

A statisztikai adatok vizsgálata alapján elmondható, hogy Edelényben az elmúlt 15 évben több mint 1000 fővel csökkent a lakosság szám, mely az ezredfordulóhoz képest 10%-os csökkenést jelent. Ellenben a születések számában nem vehető észre csökkenés, hanem enyhe növekedés tapasztalható.

Forrás: www.afsz.hu Saját szerkesztés

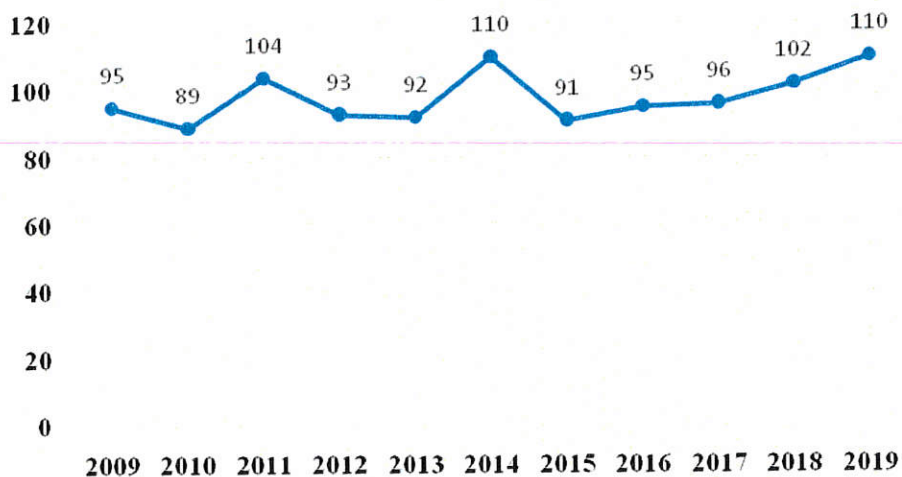
A korosztályok alakulását a következő diagramon szemléltetjük:

Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

A következő demográfiai adatokat tartalmazó diagram a születések számát tartalmazza 2009-2019. évi intervallumban.

Születések száma

Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

Foglalkoztatási mutatók

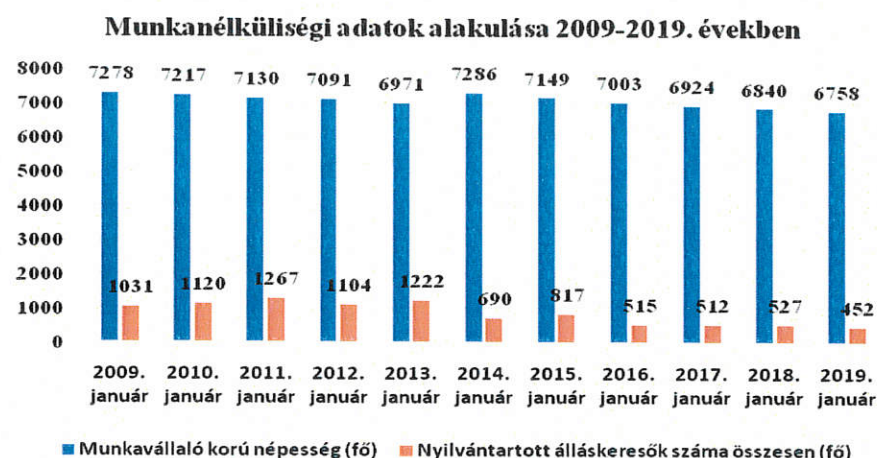
A Munkaügyi Központ 2009-2019. közötti nyilvántartása alapján a munkanélküliségi ráta folyamatosan változó tendenciát mutat, de soha nem csökkent öt százalék alá.

Munkanélküliségi adatok alakulása 2015-2019. években			
Év	Munkavállaló korú népesség (fő)	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	Területi mutató*/relatív mutató**(%)
2009. január	7278	1031	14,17
2010. január	7217	1120	15,52
2011. január	7130	1267	17,77
2012. január	7091	1104	15,57
2013. január	6971	1222	17,53
2014. január	7286	690	9,47
2015. január	7149	817	11,43
2016. január	7003	515	7,35
2017. január	6924	512	7,39
2018. január	6840	527	7,7
2019. január	6758	452	6,69

* „Területi mutató” – a regisztrált munkanélküliek a munkavállalói korú népesség %-ában
 ** Relatív mutató – a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában

Forrás: www.afsz.hu Saját szerkesztés

A város és szűkebb környezetének gazdasági átalakulása 2009-2019. között nem volt zökkenőmentes, melyet érzékletesen mutat a 2009. év elején megjelenő (1000-1200 fő között) stabilizálódó munkanélküliség, mely 2019. évre jelentősen csökkent.

Forrás: www.afsz.hu Saját szerkesztés

2009 januárjához képest, már a következő évben 8,6 %-kal nőtt a nyilvántartott álláskeresők száma. 2010 januárjától átlagban 1,3 %-kal, kb. 100 fővel csökkent a munkavállalók népessége 2014 januárjáig, viszont ezzel együtt nőtt a nyilvántartott álláskeresők száma is az előző két évhez képest.

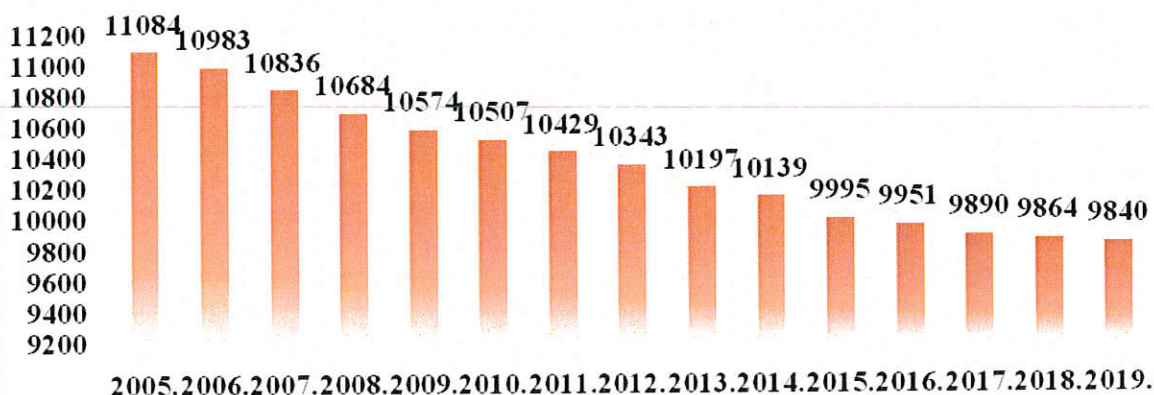
A nemzetközi és hazai gazdasági folyamatok hatására 2003-tól kezdődően ismét növekedett a regisztrált munkanélküliek száma, amely 2009-2013-ig meghaladta az 1000 főt. Az adatok alapján látható, hogy a pénzügyi és gazdasági válság Edelényt sem kímélte. Ezek ellenére 2014. és 2015. években sikerült ezer fő alá csökkenteni a nyilvántartott álláskeresők számát.

Lakosság szám alakulása éves bontásban

ÉV	LAKOSSÁGSZÁM
2005	11084
2006	10983
2007	10836
2008	10684
2009	10574
2010	10507
2011	10429
2012	10343
2013	10197
2014	10139
2015	9995
2016	9951
2017	9890
2018	9864
2019	9840

Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

Lakosságszám alakulása éves bontásban

Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

A 2005. évhez viszonyítva a lakosság száma folyamatos csökkenést mutat. A lakosságszám ekkor 11084 fő volt, míg 2019. december 31. napjára ez a szám 9840 főre csökkent.

A következő kimutatás bizonyítja, hogy a születések és halálozások viszonylatában jelentős a beköltözők száma, akik az adott tárgyévben lakóhelyet létesítettek városunkban. Az előző évi lakosságszámhoz ha hozzáadjuk, a tárgyévben születettek számát és azt csökkentjük a tárgyévi halálozások számával, ennek összege alacsonyabb, mint a tárgyévi tényleges lakók száma. Ennek egyenlege és a tárgyévi tényleges lakosság szám közötti különbség (növekedés) a beköltözők számát mutatja.

Beköltözők aránya évenkénti megoszlásban

Év	Lakosság száma	Születések száma	Halálozások száma	Egyenleg lakóhelyet létesítők
2008	10684			
2009	10574	95	159	46
2010	10507	89	150	84
2011	10429	104	154	28
2012	10343	93	161	18
2013	10197	92	181	57
2014	10139	110	127	41
2015	9995	91	183	52
2016	9951	95	159	20
2017	9890	96	161	4
2018	9864	102	140	12
2019	9840	110	161	27

Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

Állandó népesség száma évenkénti és nemek szerinti bontásban

(Korfa)

Életkor	2016 év			2017 év			2018 év			2019 év		
	Férfi	Nő	Össz	Férfi	Nő	Össz	Férfi	Nő	Össz	Férfi	Nő	Össz
0-5	327	248	575	322	251	573	309	266	575	319	275	594
6-10	246	223	469	244	244	488	235	237	472	240	235	475
11-15	266	237	503	263	232	495	268	231	499	258	235	493
16-20	246	268	514	254	273	527	257	269	526	252	273	525
21-25	326	349	675	309	306	615	297	303	600	298	291	589
26-30	365	330	695	356	338	694	356	326	682	335	329	664
31-35	359	336	689	341	338	679	329	342	371	340	359	699
36-40	416	312	728	407	333	740	393	322	715	359	301	660
41-45	353	346	699	364	334	698	391	350	742	398	338	736
46-50	373	335	708	368	327	695	323	317	640	328	322	650
51-55	338	343	681	332	338	670	357	338	695	362	328	690
56-60	368	396	764	336	378	714	334	371	705	327	346	673
61-65	318	387	705	328	402	730	348	397	745	340	403	743
66-70	217	285	502	260	291	551	251	302	553	252	317	569
71-75	140	238	378	122	235	357	131	241	372	150	239	389
76-80	122	220	342	120	215	335	124	215	339	113	223	336
81-85	68	138	206	69	144	213	62	140	202	63	149	212
86-90	18	68	86	24	62	86	27	74	101	32	80	112
91-95	9	15	24	6	17	23	6	19	25	4	21	25
96-100	4	2	6	3	2	5	3	1	4	2	4	6
100 +	1	1	2	1	1	2	1	0	1	0	0	0
Össz.:	4874	5077	9951	4829	5061	9890	4803	5061	9864	4772	5068	9840

Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

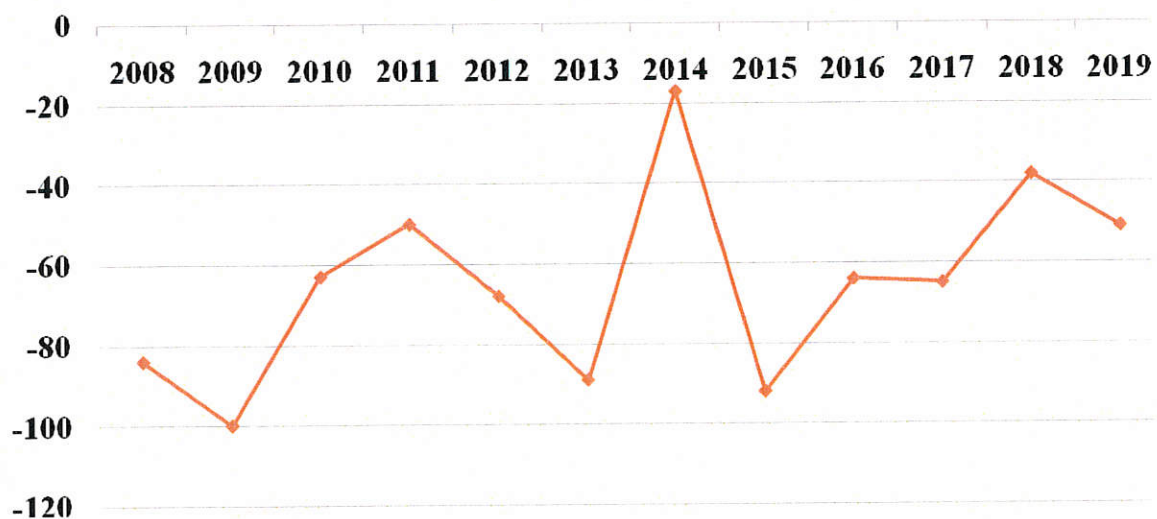
A következő demográfiai adatokat tartalmazó diagram a természetes szaporodás számát tartalmazza 2008-2019. évi intervallumban. Megállapítható, hogy a tárgyévben a halálozások száma jelentősen nagyobb, mint az élve születéseké.

Természetes szaporodás

Év	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás
2008	94	178	-84
2009	95	195	-100
2010	89	152	-63
2011	104	154	-50
2012	93	161	-68
2013	92	181	-89
2014	110	127	-17
2015	91	183	-92
2016	95	159	-64
2017	96	161	-65
2018	102	140	-38
2019	110	161	-51

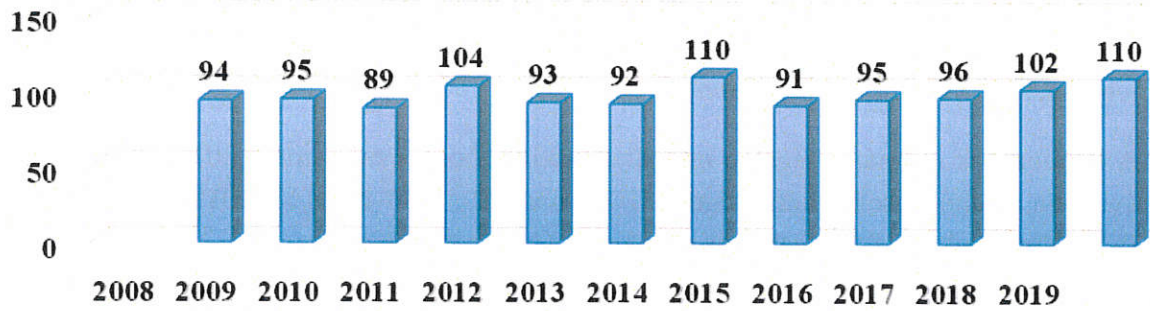
Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

Természetes szaporodás (fő)

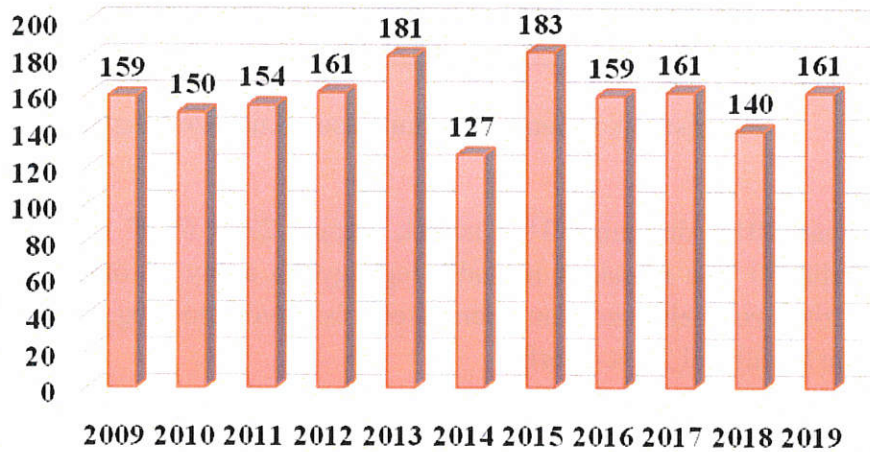
Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

Élve születések száma

■ élve születések száma

Halálozások száma

Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

Tekintettel arra, hogy a lakosság száma a város területén folyamatos csökkenő tendenciát mutat, a természetes szaporodás tekintetében csökkenés mutatható ki, de jelentős a beköltözők száma.

Mint az élve születettek száma, mint a halálozások száma többnyire azonos mértéket mutat, bár a kimutatásban vannak kifejezetten az átlagostól eltérő adatok. Ennek megfelelően 2008-ban a természetes szaporulat szám - 84, 2009-ben -100, illetve 2015-ben -92 volt. Az élve születettek számának aránya 89 és 110 között van. 2019-ben, illetve ezt megelőzően 2014-ben volt a legmagasabb az élve születettek száma, azaz e két évben 110-110 gyermek, míg a halálozások aránya pedig 2013-ban és 2015-ben volt a legmagasabb (181 és 183 haláleset).

A halálozások számát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy éves szinten 2016, 2017 és 2019 években a halálozások száma stagnált. 2016-ban 159, 2017-ben 161, 2019-ben szintén 161 fő halálozott el. 2018-ban jelentős csökkenés figyelhető meg.

60 év feletti lakosok száma 2019.XII.31. - én, nem szerinti és családi állapot szerinti megoszlásban

Családi állapot	férfi	nő	összesen
nőtlen/hajadon	73	63	136
özvegy	144	686	830
elvált	92	127	219
házas	647	557	1204
Összesen:	956	1433	2389

Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

Edelény városában 2019. december 31.-i adatok alapján 2389 fő 60 év feletti személy áll, akiknek körülbelül 50 %-a házas. A második legnagyobb arány az özvegy családi állapotú személyek képezik, ezen belül azonban jelentős eltérés figyelhető meg, hogy az özvegyek 80 %-a nő és csupán körülbelül 20 %-a férfi.

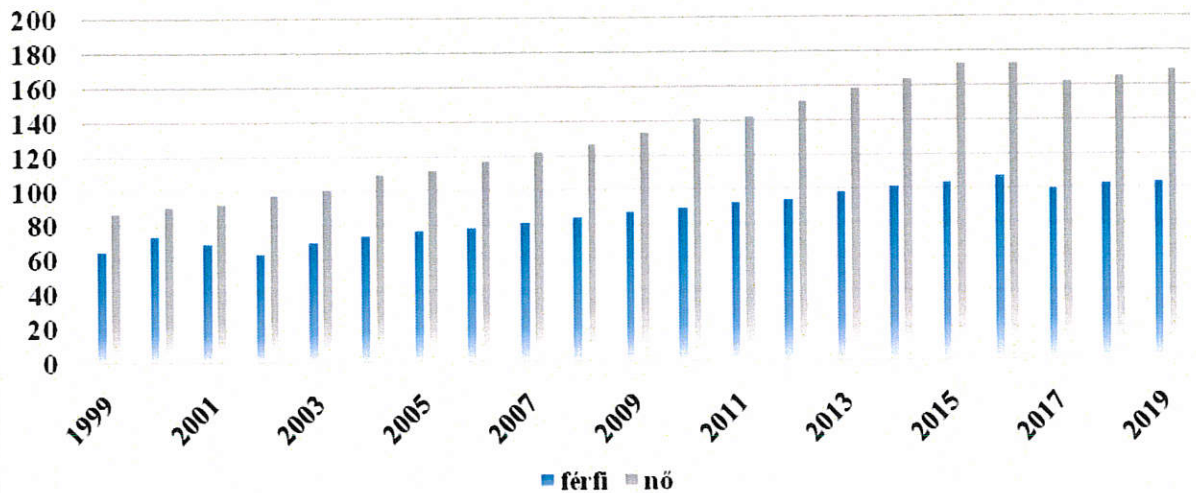

Öregedési index alakulása

Év	Életkor															Öregedési index %	
	0-17 év			18-24 év			25-35 év			36-60 év			60 év felett			férfi	nő
	férfi	nő	össz.:	férfi	nő	össz.:	férfi	nő	össz.:	férfi	nő	össz.:	férfi	nő	össz.:	férfi	nő
1999	1260	1317	2577	712	611	1323	883	812	1695	1935	1993	3928	816	1145	1961	64,8	86,9
2000	1228	1308	2536	697	588	1285	895	810	1705	1932	1988	3920	829	1185	2014	73,5	90,6
2001	1218	1310	2528	669	579	1248	906	815	1721	1942	1979	3921	836	1210	2046	68,6	92,4
2002	1204	1264	2468	623	573	1196	946	827	1773	1932	1968	3900	835	1227	2062	63,4	97,1
2003	1208	1230	2438	592	571	1163	941	830	1771	1976	1972	3948	839	1229	2068	69,5	99,9
2004	1169	1153	2322	593	571	1164	935	830	1765	1963	1955	3918	859	1260	2119	73,5	109
2005	1129	1132	2261	558	572	1130	945	811	1756	1973	1947	3920	862	1261	2123	76,4	111
2006	1085	1089	2174	536	570	1106	958	804	1762	1963	1941	3904	843	1273	2116	77,7	117
2007	1053	1041	2094	527	572	1099	945	768	1713	1976	1949	3925	855	1271	2126	81,2	122
2008	1029	995	2024	518	589	1107	931	759	1690	1946	1938	3884	860	1258	2118	83,6	126
2009	1013	955	1968	526	576	1102	908	781	1689	1905	1898	3803	883	1272	2155	87,2	133
2010	970	925	1895	527	559	1086	902	778	1680	1887	1912	3799	865	1303	2168	89,2	141
2011	963	928	1891	498	520	1018	888	777	1665	1890	1902	3792	883	1319	2202	91,7	142
2012	946	880	1826	488	526	1014	860	792	1652	1896	1870	3766	885	1326	2211	93,6	151
2013	915	858	1773	848	493	1341	828	770	1898	1894	1856	3750	899	1358	2257	98,3	158
2014	921	856	1777	450	459	909	821	759	1580	1888	1808	3696	930	1400	2330	101	164
2015	919	819	1783	428	454	882	803	736	1539	1880	1777	3657	948	1412	2360	103	172
2016	921	830	1751	422	415	837	786	748	1534	1848	1732	3580	983	1434	2417	107	173
2017	938	843	1781	387	399	786	764	740	1504	1809	1710	3519	932	1368	2300	99,4	162
2018	927	841	1768	378	401	784	746	732	1478	1800	1698	3498	952	1389	2341	103	165
2019	927	852	1779	376	383	759	739	762	1501	1774	1636	3410	956	1435	2391	103	168

Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

Öregedési index % - ban

Forrás: önkormányzati kimutatások Saját szerkesztés

A lakosság létszáma az értékelési időszakban fogyatkozó tendenciát mutat. Ennek oka a házasságkötések és a születések számának csökkenése, illetve a halálozások növekedése, amíg a születések száma csökken. Településünk legfontosabb feladata a népességmegtartó képesség erősítése, az elvándorlás megakadályozása. A város népességmegtartó erejét meghatározó módon a munkahelyteremtés, a foglalkoztatás és a lakhatási feltételek elősegítésével bővítésével tudja növelni. A letelepedés lényeges meghatározója továbbá a közbiztonság és a társadalmi stabilitás.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat:

- a fejlesztési elképzeléseknél meghatározottak szerint segíti a helyi ipart, a helyi vállalkozásokat, valamint az idegenforgalommal érintett vállalkozókat
- segíti a helyi gazdaság megerősödését, ehhez igyekszik kedvező feltételeket teremteni, hogy a vállalkozók számára munkahely bővítési lehetőséget teremtsen
- a közzolgáltatások megtartása, illetve bővítése révén munkahelyet teremt, és tart fenn a köztisztviselők, közalkalmazottak foglalkoztatásával
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében
- rendszeresen együttműködik a munkaügyi kirendeltséggel
- felméri a település munkaerő-piaci és munkahely kínálati helyzetét
- biztosítja a településen működő vállalkozások önkormányzattal történő együttműködést.
- a jelenlegi és jövőben végrehajtásra kerülő foglalkoztatási pályázatok sikeres megvalósítása helyi és kistérségi szinten.

Közfoglalkoztatás

Edelény városban a közfoglalkoztatás az egyik legjelentősebb foglalkoztatáspolitikai eszköz, amely átmeneti munkavégzési lehetőséget, munkajövedelmet kínál az elsődleges munkaerőpiactól hosszabb ideje elszakadt álláskeresőknél. A közfoglalkoztatás keretében kialakított sokféle feladat elvégzése során szerzett munkatapasztalat, szaktudás sokaknak adhat újabb ösztönzést a közfoglalkoztatáson kívüli, az elsődleges munkaerőpiacon történő munkavállalásra.

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma*								
Edelény	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020 01 - 04. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	81	259	215	308	292	242	286	250
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	37	51	76	81	44	27	20	18
Járásai startmunka mintaprogram támogatása összesen	110	92	125	183	70	103	93	57
-- Mezőgazdaság	15	18	44	93	65	59	57	32
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	-	72	86	4	31	26	13
-- Szociális jellegű program	95	74	9	4	1	13	11	12
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	229	402	416	572	406	372	400	325
Közfoglalkoztatási mutató	3,29%	5,92%	6,29%	8,83%	6,40%	5,91%	6,46%	5,25%
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma zárónapon	487	381	344	269	243	198	197	219
Álláskeresői ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	67	69	66	77	86	84	85	112
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	404	321	272	216	268	203	147	171
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	958	770	682	563	596	485	429	501
-- Ebből tartós álláskereső	358	210	150	103	131	136	113	104
Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója	13,78%	11,35%	10,30%	8,69%	9,41%	7,72%	6,94%	8,10%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	6 954	6 787	6 620	6 481	6 336	6 288	6 188	6 188

*Belügyminisztérium Közfoglalkoztatási portál, <http://kozfoglalkoztatatas.bm.hu/>

A közfoglalkoztatásra rendelkezésre álló források 2010 - 2016 között folyamatosan emelkedtek. 2017-től a Kormány a közfoglalkoztatással kapcsolatban megfogalmazott céljai között egyre nagyobb hangsúlyt adott a közfoglalkoztatásból való kilépés ösztönzésének, tekintettel- egyebek mellett - a nemzetgazdaságban kialakult nagyfokú munkaerő-hiányra. Ez az irányvonal jól tükröződik Edelény városra vonatkozóan a közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszámának alakulását szemléltető táblázatban.

A közfoglalkoztatás elsődleges célja a tranzitfoglalkoztatás, az aktivitás növelése, de emellett megjelenik – különösen a Start-munkaprogramban – az értékteremtés is gazdasági célként. Az önkormányzat működtetésében, feladatellátásában a közfoglalkoztatás fontos szerepet tölt be mivel a városüzemeltetés és a városfejlesztési területeken is nélkülözhetetlen feladatokat lát el. A közfoglalkoztatásban a sokszor egy időben érvényesíteni kívánt gazdasági, foglalkoztatási és szociális célok eltérő súllyal jelennek meg az érintett szereplők körében és befolyásolják a program mindennapi működését, reintegrációs vagy gazdasági hatásait.

Az utóbbi években a bővülő munkalehetőségek hatására a közfoglalkoztatottak egyre nagyobb része tudott elhelyezkedni a nyílt munkaerőpiacon. A legkönnyebben azok léptek ki a közfoglalkoztatásból, akiknek volt piacképes szakmájuk, fiatalok voltak, vagy pedig csak egy átmeneti helyzet miatt kerültek a közfoglalkoztatásba. A tervezett programok létszámának feltöltése – elsősorban a szakképzett munkaerővel – egyre nehezebb volt, ugyanakkor a képzetlenség és a munkavégző képesség hiánya miatt sokan beragadnak a programokba.

A 2020 évben bekövetkezett koronavírus járvány miatt az elsődleges gazdaságban jelentkező negatív folyamatok a kormányzati célokat módosították és ennek eredményeképpen a következő években a közfoglalkoztatásnak várhatóan továbbra is fontos szerepe lesz abban, hogy a településen élőknek megélhetési lehetőséget biztosítsanak, ezzel csökkentve a szegénységet és a társadalmi konfliktusokat.

A következő években Edelény városnak a közfoglalkoztatás minden lehetőségét – Start mintaprogramok, hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás, egyéb mintaprogramok – ki kell használnia, hogy a városüzemeltetés problémamentes legyen és a településkép tovább javuljon.

3.2. Intézményrendszer átalakulása

Az önkormányzati fenntartásban és működtetésben lévő intézményrendszeren 2013-óta jelentősebb átalakításra nem került sor.

Köznevelési intézmények

Az önkormányzat fenntartású intézmény az Edelényi Mátyás Óvoda és Bölcsőd, amely 4 feladatellátási helyen működik:

- Mátyás király útja 1.
- Mátyás király útja 7/a.
- Bányász út 2.
- Árpád út 41.

A Miskolci Egyházmegye fenntartásában kettő intézmény működik:

- a Szent Miklós Görögkatolikus Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola,
- a Szent János Görögkatolikus Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégium.

A Kazincbarcikai Tankerületi Központ által fenntartott intézmény

- a Borsodi Általános Iskola.

A Miskolci Tankerületi Központ által fenntartott intézmény:

- B-A-Z. Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Edelényi Tagintézménye.

A Nyitott Ajtó Baptista Gyülekezet egy intézményt működtet:

- Edelényi Nyitott Ajtó Baptista Oktatási Központ

A nem önkormányzati fenntartásban működő intézmények - a Nyitott Ajtó Baptista Gyülekezet által működtetett intézményen kívül - mindegyike önkormányzati tulajdonú ingatlanban működik, a fenntartók vagyongazdálkodói jogosultsággal rendelkeznek az ingatlanok fölött.

Egészségügy

Háziorvosi ellátás

A városban 5 háziorvosi és 2 gyermek-háziorvosi körzet működik. A felnőtt rendelők a Deák Ferenc út 6. szám, a gyermekrendelők pedig a megújult István király u. 65. sz. alatti épületben találhatóak. A rendelők műszaki kialakítása, eszközökkel való felszereltsége, valamint a személyi feltételek megfelelnek a tárgyi és személyi minimumfeltételekben előírtaknak. Mindkét helyen biztosítottak a higiéniai feltételek, mind a betegek, mind a dolgozók számára. A felnőtt háziorvosoknak helyet adó Edelény, Deák F. u. 6. szám alatti korábban önkormányzati tulajdonú ingatlan 2012-ben állami tulajdonba került, működtetését a Koch Róbert Kórház és Rendelőintézet biztosítja. A háziorvosok a rendelést vállalkozási formában látják el.

Edelényben három fogorvosi praxis működik területi ellátási kötelezettséggel, a rendelők felszereltsége és személyi feltételei a háziorvosi rendelőkhöz hasonlóan megfelelőek.

Háziorvosi ügyeleti ellátás

Az ügyeleti szolgálat 16 település lakosságát látja el, az Edelény, István király útja 65. szám alatti önkormányzati tulajdonában lévő ingatlanban működik, közreműködő egészségügyi szolgáltató bevonásával.

Fekvő- és járóbeteg-szakellátás

A fekvő- és járóbeteg szakellátást a Koch Róbert Kórház és Rendelőintézet biztosítja.

Védőnői ellátás

Az önkormányzat fenntartásában működő Edelényi Szociális Szolgáltató Központ keretein belül működik.

Szociális ellátás

Az Edelényi Szociális Szolgáltató Központ az önkormányzat fenntartásában működik.

Az intézmény a következő telephelyeken működik:

István király útja 58.

- ❖ házi segítségnyújtás,
- ❖ jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- ❖ szociális étkeztetés,
- ❖ család és gyermekjóléti központ,
- ❖ család és gyermekjóléti szolgáltatás,
- ❖ idősek nappali ellátása,
- Árpád út 29.
  - ❖ idősek otthona,
  - ❖ otthoni szakápolás
- István király útja 65.
  - ❖ család és nővédelmi egészségügyi gondozás (védőnői ellátás).
- Bányász út 2.
  - ❖ Gézengúz Gyerekház

Közművelődés

Hadobás Pál Művelődési Központ, Könyvtár és Közérdekű Muzeális Kiállítóhely az önkormányzat fenntartásában működik.

Az intézmény jelenleg az alábbi intézményegységekből áll:

- Művelődési Központ, Borsodi út 9.
- Városi Könyvtár, István király útja 49. (Az igazgatás központja.)
- Közérdekű Muzeális Kiállítóhely (Borsodi Tájház), Borsodi út 155., Váralja u. 1, Váralja u.2.,
- Borsodi Földvár (Bors vezér út)
- Városi Televízió, Borsodi út 9.
- Rakacai üdülőtér, Szalonna, Ibolya út 55.
- Konyha, Borsodi út 36/b.

4. Edelény SWOT analízise

Erősségek

- Természeti vonzerők: értékes tájképi környezet (Császta), illetve a világörökség részeként nyilvántartott Aggteleki Nemzeti Park szomszédsága
- Coburg-kastély turisztikai-gazdasági szerepének erősödése
- Testvérvárosi kapcsolatok (pl. a lengyelországi Siewierz-sel, partiumi Székelyhíddal)
- Járásközponti szerepének köszönhetően megtalálhatóak a városban a legfontosabb közigazgatási intézmények (Munkaügyi központ, Földhivatal, Okmányiroda)
- Magas színvonalú, koncentrált egészségügyi alap és szakrendelési ellátás, orvosi ügyelet, Koch Róbert Kórház, gyógyszertárak
- Infrastrukturális erősségek: utak megújulása, járdaépítés, közterületek tisztántartása (közhasznú munkások folyamatos alkalmazása), működő vasútvonal
- Vásárlási lehetőségek széles spektruma: műszaki, ruházati, mezőgazdasági, élelmiszer üzletek, Penny Market, fejlett magán- és kiskereskedelmi hálózat
- Megyeszékhely közelsége és jó megközelíthetősége
- Nagyon jó közbiztonság, folyamatos rendőri jelenlét
- Közintézmények nagy része felújított, jó állapotban van

Gyengeség

- Népszámszám csökkenése
- Alacsony adóbevételek, kevés a saját tőke a fejlesztési célú beruházásokhoz
- Épített környezet vonzereje alacsony: Tájház, jellegzetes építészeti stílusban épült és karbantartott templomok.
- Vendégéjszakák száma minimális, a turisták a Coburg-kastély látogatásán kívül nem töltenek el időt a városban
- Alacsony szintű marketingtevékenység és koordinálatlan rendezvényszervezés, kevés idegen nyelvű tájékoztatás, egységes arculat hiánya.
- Hiányzó éves programterv, városi rendezvényeken alacsony részvételi arány
- Magas színvonalú szállás- és vendéglátóhelyek hiánya.
- Magas munkanélküliségi mutatók.
- Alacsony a város külföldi tőkevonzó-képessége és az exportból származó bevételek aránya
- A nagyobb foglalkoztatók eltűntek a térségből, kicsi a telephelykínálat
- A helyi vállalkozások tőkeereje alacsony
- Gyengült a térségi gazdasági kapcsolatrendszer
- Kevés önkormányzati tulajdonú, művelésbe bevonható terület
- A helyi gazdaság foglalkoztatása jelentősen csökkent az elmúlt évtizedben Bódva árvíz veszélye folyamatos fenyegetést jelent

Lehetőség

- A turisztikai fejlesztések támogatása nemzetközi, hazai kormányzati és egyéb forrásokból (pl. Földvár fejlesztés, szálláshely kapacitás növelése, turisztikai szolgáltatások kiépítése és összehangolása).
- Szociális gazdaság kialakítása
- A civil szervezetek aktivizálása és támogatása
- Ipari park fejlesztése
- Helyben elérhető szolgáltatások fejlesztése
- Fiatalok helyben tartása az oktatási, nevelési intézmények fejlesztésével
- Az új iparágak betelepítése, képzett munkaerő megszólítása

Veszély

- A földrajzi fekvésből adódó hátrány állandósulása, a város leszakadása a körzet kedvezőbb adottságú településeitől
- Az infrastrukturális fejlesztések lassulása
- A környező települések, térségek és régiók kínálatának erősödése, versenyképességének növekedése.
- A tőkebeáramlás hiánya, a befektetők érdeklődése elmarad, vagy alacsony szintű marad
- A környezetszennyezés, megóvás és állapotjavítás terén nem történik pozitív változás
- Az értelmiség és a szakemberek elvándorlása a településről
- A város versenyhátrányba kerül a Miskolc környéki településekkel szemben

5. A pályázati rendszer átalakulása

A következő időszakra vonatkozó előrejelzések egyelőre sok bizonytalanságot hordoznak magukban. Mint ismeretes, a 2014-2020-as programozási időszak végén járunk, ennek ellenére az elakadt, illetve visszalépett projektek elmaradásának köszönhetően a fel nem használt forrásokból még a következő években is sok milliárdnyi pályázati keret várható fejlesztési célokra. Azonban jelenleg a visszaeső pályázatokon kívül túl sok kiírás nem érhető el.

2020-ban és az azt követő években tehát mind a nyertes projektek megvalósítóinak, mind a fejlesztéspolitika tervezőinek egyszerre kell a jelenlegi időszak sikeres zárására és a következő ciklus átgondolt forrásallokációjára koncentrálnia.

Visszatekintés

A mögöttünk álló időszak tekintetében vegyes a megítélés a pályázati rendszer hatékonysága és működése szempontjából.

Első támogatási kérelmeinket 2016 tavaszán adtuk be, azonban több mint egy évet, 2017 nyaráig kellett várnunk az első támogatói döntésekre. Ezt követően a Támogatási Szerződések

megkötésére és az előlegek megigénylése újabb félévet tett ki. De hogy pozitívumot is említsünk, a könnyen elérhető előlegeknek köszönhetően az önkormányzatunk végig likvid tudott maradni a mögöttünk álló időszakban.

A kormány stratégiai célja volt, hogy a kedvezményezett önkormányzatok gyors ütemben hajtsák végre az európai uniós támogatási projekteket és minél gyorsabban nyújtsák be a vonatkozó számlákat is, hogy a forrásfelhasználás lehetőleg 100%-os legyen. Ennek értedében szinte az összes pályázati felhívás 100%-os támogatási intenzitás mellett került kiírásra.

Az intézményrendszer kapacitás- és eljárásbeli problémái sok esetben megnehezítették dolgunkat a bírálati, illetve az elszámolási szakaszban.

Az európai uniós pályázati ciklus végéhez közeledve kiemelt jelentősége van a hazai támogatási forrásoknak. Annak érdekében, hogy az önkormányzatok előre tervezni tudják a fejlesztési elképzeléseiket, fontos, hogy a támogatási források is ütemezetten, hasonló feltételekkel legyenek elérhetőek.

A jelen

2020 után a fő feladatunk az elnyert támogatások előírás szerű megvalósítása és a pénzügyi zárás. Emellett nagy erőket kell majd koncentrálni a következő időszak tervezésére is, a párhuzamosság ezért ismét kihívás elé állíthatja az intézményrendszert és önkormányzatunkat is.

Nagy feladat előtt áll a fejlesztéspolitika, hogy mit lenne érdemes a következő 7 éves ciklusra átültetni, annak érdekében, hogy a térségünkben fellelhető problémákra reagáló, az igényeknek és fejlesztési elképzeléseknek megfelelő kiírások születhessenek.

Az új operatív programok első verziói, azok alapvetései természetesen még nagyon képlékenyek lévén, hogy az uniós költségvetési tárgyalások intenzív tárgyalásai is most zajlanak.

A jövő

A 2021-2027-es időszak forrásaira vonatkozó tervezési folyamat még épphogy csak elkezdődött, így számos bizonytalansági tényezőt hordoz magában. Elengedhetetlen lesz, hogy az új hétéves időszakban a források döntő többsége a hatékonyság és a termelékenység növelésére fordítódjon.

Az biztosnak látszik, hogy a rendelkezésre álló támogatások indikatív keretösszege jelentősen csökken majd Magyarország számára. Ez szükségszerűen a tervezés fókuszáltságát kényszeríti ki, a kormányzat pedig már utalt is a fejlesztési célkitűzések számának csökkentésére. A konkrét programok egyelőre csak sejtethők, azok tervezésekor az uniós szintű kihívások – klímaváltozás, digitalizáció, demográfia stb. – kezelése mellett várhatóan a

kormányzat által kiemelten kezelt területekre – pl. családügy vagy nemzetpolitika – kerül majd a hangsúly.

Mindez a jövőbeli pályázókat nem feltétlen kell, hogy kedvezőtlenül érintse. Aki valós fejlesztési igényre reagáló, jól tervezett projektekre kíván forrást szerezni, az várhatóan 2021 után is megteheti majd. Ehhez stratégiai fontosságú, hogy a támogatásokat, minél eredményesebben és hatásosabban használjuk fel.

Az első kiírások az optimista előrejelzések szerint 2022-ben, de inkább 2023-ban nyílhatnak meg.

Ezzel összefüggésben a területi szereplőknek, tehát elsősorban nekünk, önkormányzatoknak már most szükséges projekteket előkészíteniük a következő költségvetési ciklusra. Ezek az igények a megfelelő tervezési csatornákon segítenek a minisztériumoknak is az új operatív program tervezésében is.

II. PRIORITÁSOK RÉSZLETEZÉSE

1. prioritás

1.1. Gazdaságfejlesztés, foglalkoztatás élénkítés

Helyi vállalkozások segítése

A meglévő vállalatokkal kapcsolatosan tájékozódni szükséges a munkáltatók elképzeléseiről, fejlesztési lehetőségeikről, problémáiról. A helyi vállalkozók minél szélesebb körű tájékoztatása is kiemelkedő feladat, az őket érintő változásokról, bevonni őket a döntést előkészítő folyamatokba, véleménykérés formájában. A vállalkozások indítására alkalmas területeket meg kell hirdetni. Helyi emberek vállalkozóvá válásának, meglévő vállalkozások bővítésének segítése, támogatása.

Az Esély Otthon EFOP-1.2.11-16-2017-00040. azonosítószámú projekt keretében 35 év alatti munkavállalóknak juttatott ösztönző támogatás nem csak a támogatásban részesülő munkavállalót segítette, hanem a helyi vállalkozók munkaerő megtartó képesség is. A rendkívül népszerű ösztönző támogatás hosszabb távon történő fenntartása ugyanakkor jelentős forrásszükséglettel járna. Meg kell keresni azon finanszírozási lehetőségeket, mely ezen támogatás forma fenntartását biztosíthatja.

A helyi vállalkozások részére közvetlen segítséget jelentene a helyi iparüzési adó mértékének esetleges csökkentése. Az építés alatt álló iparterület benépesítése esetén tud érdemben foglalkozni a Képviselő-testület az adó mértékének csökkentésével, mert jelenleg ezen bevételi forrás az egyetlen érdemi alap az önkormányzati beruházási, fejlesztési elképzelések finanszírozásának az önkormányzati intézményrendszer működtetésének.

Iparterület bővítéséhez újabb területek bevonása, kialakított iparterület fejlesztése

---

A jelenleg kialakítás alatt álló 10 hektáros iparterület benépesítésével egyidejűleg a folyamatban lévő új településrendezési tervben már további bővítési javaslatok kerülnek beépítésre a terület növelése érdekében. Az egresi városrészen épülő iparterülethez közvetlen – a tervezett elkerülő út nyugati oldalán – csatlakozó területek jelenthetik a továbblépéshez szükséges többletterületet a Szent Márton út melletti területek bevonásával a meddőhányó déli határáig bezárólag.

A környezeti terhelés minimalizálása érdekében elsődlegesen a magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások betelepítését kell preferálni, melynek egyenes következménye a TTP – Tudományos Technológiai Park cím megszerzése, és az általa megnyíló forrásehetőségek vállalkozásokhoz történő eljuttatása.

Világosan látni kell ugyanakkor, hogy ezen cél megvalósítása akkor reális, ha a kormányzati támogatás biztosított a tervek megvalósításához, valamint központilag koordinált befektetők jelennek meg városunkban.

Jelentősen nehezíti a helyzetet a koronavírus okozta gazdasági visszaesés, mely a

vállalkozások befektetési kedvét is jelentősen visszavetheti.

Közfoglalkoztatás

A járási startmunka mintaprogramokat – mezőgazdasági, helyi sajátosságokra épülő és a szociális program – megvalósító Borsodi Közszolgáltató Nonprofit Kft a helybeni lehetőségek és adottságok kihasználásával elsődleges mezőgazdasági termelés, állattenyésztés, valamint a mezőgazdasági termékek feldolgozását célozza meg a jövőben is. Ennek eredményeképpen az önkormányzati intézményekbe friss és egészséges alapanyag kerülhet és lehetőség nyílik a keletkező többlet feldolgozására, értékesítésére. A programokat a meglévő kapacitások lehető leghatékonyabb kihasználásával lehet megvalósítani, de lehetőség nyílik a közfoglalkoztatás tárgyi eszközrendszerének fejlesztésére, bővítésére is. Ezt maximálisan ki szeretnénk használni és a munkavégzés feltételrendszerét javítani. A korábbi években a város nem élt az egyéb mintaprogramok és a beruházási céllal meghirdetett programok adta lehetőséggel, erre a következő években fel kell készülni és jól átgondolt, kidolgozott terveket kell benyújtani.

A helyi sajátosságokra épülő programlábban a települések fejlődésének elősegítése a fő cél, és ennek keretében önkormányzati tulajdonú épületek felújítására kerülhet sor, utcabútorok gyártása és beépítése, közösségi terek kialakítása valósulhat meg.

Szociális jellegű programban belvív-elvezetési programok kivitelezésére, mezőgazdasági utak rendbetételére, bio- és megújuló energiafelhasználásra, belterületi közúthálózat karbantartására, illegális hulladéklerakók felszámolására valósulhat meg. Mindezek az értékteremtő munkák hozzájárulnak a város fejlődéséhez, gyarapodásához.

A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban a Borsodi Közszolgáltató Nonprofit Kft-én kívül más közfoglalkoztatók is részt vesznek (Edelényi Szociális Szolgáltató Központ, Hadobás Pál Művelődési Központ, Könyvtár és Közérdekű Muzeális Kiállítóhely, Edelényi Mátyás Óvoda és Bölcsőde, Edelény Város Önkormányzata, egyházak és egyházi intézmények, civil szervezetek). Ezen közfoglalkoztatók tevékenysége segíti az önkormányzati intézmények működését, feladatellátását, hozzájárul az önkormányzati közszolgáltatások színvonalas nyújtásához, ellátja az önkormányzatok számára meghatározott kötelezően előírt feladatokat, részt vesz köztisztasági feladatok megoldásában és segíti a sporttevékenységeket.

A közfoglalkoztatás a következő ciklusban is jelen lesz a város életében, fontos feladatokat fog ellátni és segíti az önkormányzati vagyon jó gazdaként történő kezelését, hasznosítását. Nem lehet és - amíg a dologi költségek jelen vannak a közfoglalkoztatásban - nem is szabad azt teljesen felszámolni, mivel a szociális hatásai a közfoglalkoztatás teljes felszámolásának a városon, a városi ellátórendszereken csapódnának le. Ennek következményei pedig egyelőre nem kimutathatók.

1.2. Turisztikai fejlesztések

Edelény város turisztikai adottságai a város három területi egysége között oszlanak meg:

(1) A Belváros ad otthont az országos jelentőségű barokk műemlék L'Hullier-Coburg kastélynak és a hozzá kapcsolódó, nemzetközi vonzerejűre Kastély-sziget programnak, valamint a gótikus református, a modern görög katolikus egyházi épületeknek és a város térségi hatókörű kulturális szolgáltató intézményeinek.

(2) A Borsod városrészen található a megye névadó földvára, a Várdombhoz kapcsolódó Borsodi Tájház és festett fakazettás református templom.

(3) A Császártapusztai szőlőhegy és az azt határoló Nagy-völgy a helyi bor kóstolására és a szőlőműveléssel való ismerkedésre alkalmas pincesoráról, a tufás kőzetbe vájt barlanglakásokról, a csendre, pihenésre vágyók kirándulásaira kiválóan alkalmas környező erdőségekről nevezetes.

Ezek mellett a város térségi központ és közlekedési csomópont jellegéből adódóan a különböző útvonalakhoz, térségi tematikus utakhoz való kapcsolódás ad a turisztikai fejlesztésekre lehetőséget.

Az adottságokkal szemben a turisztikai szolgáltatások meglehetősen fejletlenek. A folyamatosan elérhető, színvonalas attrakciók, a szállások hiánya, a vonzerők közötti közlekedés megoldatlansága akadályozzák a vonzerők kiaknázását. Jelenleg a turisztikai forgalom alig kimutatható, inkább csak az átutazó turizmus a jellemző. Pedig a korábban a bányászatból, a borsodi iparvidéken való munkavállalásból és a mezőgazdasági termelészövetkezetekben folyó agráripari tevékenységből élő városban a nevezett ágazatok széthullását követően a turizmus lehet a helyi gazdaság fejlődésének, a foglalkoztatottság bővülésének egyik forrása. Ez a felismerés különösen a kastélyfelújítás, az annak következtében megnövekedő látogatószám kapcsán tudatosult a város vezetésében. A korábban elkészült turisztikai stratégiák iránymutatásait követve a város vezetése és partnerei az említett három területen indítottak el már eddig is fejlesztéseket, ill. szándékukban áll a vonzerők további növelése és az azokhoz kapcsolódó, a látogatók városban való tartózkodásának meghosszabbítását és a turisták költségeinek növekedését eredményező szolgáltatások fejlesztése.

Földvár és tájház

Egyik kitörési pontja városunknak az idegenforgalom és a turizmus, melyet a jövőben erősíteni kell. Évtizedek óta probléma, hogy nem tudunk élni a **földvár** adta lehetőségekkel. A Borsodi Földvár az István király által létrehozott Borsod megye első világi és egyházi központja, névadó települése volt. Feladatai közé tartozott a határvédelem is. A várfalakat jelentő sáncok a 10. század végén, a 11. század elején készültek. A földsáncokat faszerkezet erősítette. Területén egy korábbi, magyarok lakta 10. századi település maradványai is napvilágot láttak. E falu romjain épült fel az államalapítás korában az ispánsági vár.

A Borsodi Tájház Edelény város és a Bódva völgye regionális múzeuma. Gyűjtőkörébe a néprajz tárgyi és szellemi anyagán kívül az ipar- és agrártörténet, a művelődéstörténet, a helyismeret tartozik. 2000 júniusától helyet ad a Borsodi Földvár ásatása során előkerült leletanyag egy részének is. A tájház az 1950-ben Edelényhez csatolt Borsod település területén van, ezért lett létrehozásakor Borsodi Tájház.

A terület Három porta lakóház- és gazdasági épület-együttesét foglalja magába. A lakóépületek és a fennmaradt gazdasági épületek a Bódva menti népi építészet szinte érintetlenül megmaradt reprezentánsai.

Elsősorban a Tájház és környékének rendezése a cél, valamint a Földvár vonzóbbá tétele. A Tájház szomszédságában fekvő két ingatlan megvásárlásával és elbontásával nyert tér egy részét használhatnánk fel a gépkocsival és busszal érkező látogatók parkolásának biztosítására. A maradék területen parkosítás és egy látogatóközpont kaphatna helyet az érkezők fogadására. Egy szervizút kialakítása is szerepel a terveink között, a könnyebb megközelítés érdekében.

A Földvár peremén teljes hosszában fa szerkezetű földsánc kiépítését tervezzük, ahogyan hajdanán kinézhetett. A vár belsejében bemutató épületek felépítése, berendezése is a megvalósítás részét képezi, aminek köszönhetően az idelátogatók megismerkedhetnek a korabeli viselettel, használati tárgyakkal, a kovácsműhelyben el is készíthetnek egy-egy tárgyat.

Biztosítani kell a tájház egész éves használatának lehetőségét. Ez az elképzelés a tájház, a földvár és a kapcsolódó szolgáltatások komplex fejlesztésével valósulhat meg. A fejlesztés központi eleme a Borsodi Földvár sáncainak, kapuszerkezetének és korabeli házaknak az újjáépítése lenne a Földvár „feltámasztása” érdekében. Ezen fejlesztés Önkormányzatnak egyik kiemelt célja. A felújított tájház is sokkal több lehetőséget hordoz magában, mint amennyit eddig kihasználtunk. Enyhe emelkedés tapasztalható a látogatószámban, mióta együttműködési megállapodást írtunk alá a Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft-vel, aminek értelmében a városunkba érkező turisták, akik belépőt váltanak a Kastélysziget kiállításaira, térítésmentesen jogosultak a tájház állandó kiállításainak megtekintésére is. Feladatunk még több tartalommal, még több rendezvénnyel megtölteni a tereket, illetve folyamatosan forrásokat keresni az épületek állagmegóvására.

Császta szőlőhegy

Városunknak és az érintett területen ingatlannal rendelkező tulajdonosoknak óriási lehetőség rejlik a Császta szőlőhegy turisztikai célú hasznosításában. A város külterületén található Császta szőlőhegy elsősorban turisztikai funkciókat integrál. Ezen a területen az elmúlt években a hagyományokra épülő borturizmus infrastrukturális feltételei folyamatosan kiépültek, jelentős útfelújítási munkák, villamoshálózat kiépítések történtek meg és jelentős számban kerültek borospincék felújításra, egyéb szolgáltató egységek kialakításra. 2020-ban egy régóta várt fejlesztés is lezárul, aminek köszönhetően vezetékes víz is elérhető a gazdák számára. A harangtorony, a szabadtéri színpad, a felvidéki kapu, valamint a Császta Szőlőhegyi Kálvária, jelentős helyszínei a Császta Szőlőhegyi Búcsúnak. Az akcióterület alapvetően az elmúlt években vált a város új idegenforgalmi centrumává. Ezért is került ez a helyszín kijelölésre az elmúlt évek legnagyobb jelentőségű turisztikai fejlesztésének helyszínéül. Ennek keretében egy földalatti interaktív bányász múzeum kerül kialakításra. A bemutatótér mellett épül egy új látogató-központ, amelyben helyet kap egy többfunkciós terem a kiszolgáló helyiségekkel (vizes blokk, büfé, ruhatár, iroda, raktár); valamint egy kis ajándékbolt. A látogatókat korszerű információs rendszer kalauzolja el a látnivalók között. Az

Edelényi Kastélyszigetről közvetlenül az ottani látogató központ elől induló gumikerekű kisvonattal lehet a Császa hegyre érkezni.

A tervezett fejlesztések segítik a turizmus foglalkoztatási potenciáljának növelését, emellett az ifjúság nevelésében, a helyi identitás erősödésében várunk előrelépést, a fejlesztések hozzájárulnak a város térségi szerepkörének erősödéséhez, a térségi turizmus fejlődéséhez, ezáltal az állami támogatások csökkenését és a népesség helyben maradását eredményező új térségi fejlődési irány erősödéséhez.

A lehetőségek számát bővíti az önkormányzati tulajdonú Uradalmi pince, ahol rendezvényeket kell megvalósítani hagyományteremtő céllal. Szabadtéri pihenőhelyet kialakíthatunk ki egy zárható és egy nyitott résszel, grillezési és szalonnasütési lehetőséggel.

Szálláshelyek kialakítása

Szálláshelyek tekintetében nagyon rossz mutatókkal rendelkezett a városunk, ebben talán a 2020-as év hoz némi változást.

Valamilyen módon ösztönözni kell a városban élő és tevékenykedő, főként helyi vállalkozókat, hogy minél többen próbáljanak pályázati források bevonása mellett szálláshelyfejlesztésbe kezdeni.

Önkormányzati tulajdonban található a Rakaca-víztározó partján álló pihenő, amely szintén megújult sokéves forráskeresést követően 2020-ban. A jövőben ez a gyermektábor és multifunkciós központ is célpontja lehet a térségben működő iskoláknak erdei iskolák és ottalvós táborok megvalósítása céljából.

2. Prioritás

2.1. Közösségi terek fejlesztése

Magtár átalakítása

A szórakozási, kulturált kikapcsolódási lehetőségek hiánya is közrejátszhat a fiatalok nagyszámú elköltözésében. Ennek megakadályozása érdekében szükséges összefogni az önkormányzati fenntartásban működő intézményeknek, illetve az Edelényben tevékenykedő szolgáltató szektornak is szerepet kell vállalni közösségi és szórakozási lehetőségek megvalósítására alkalmas helyiségek, épületek kialakításában. Megszólíthatóak továbbá a kulturális területen működő, illetve a szabadidő hasznos eltöltésére szerveződött civil szervezetek is, hogy működjenek közre rendezvények, klubok lebonyolításában. Lehetőséget rejt magában az egykori Cukorgyár (Magtár) épületének hasznosítása.

Az épület műszaki állapota leromlott, tetőszerkezete beázik, homlokzatvakolata hiányos, felvizesedett. A további állagromlás megakadályozása, az épület megmentése és nem utolsósorban a városkép javítása érdekében halaszthatatlan az épület mai kornak megfelelő hasznosításával a felújítás és korszerűsítés.

Az épület nagy belmagasságának közbenső födémekkel történő megosztása révén az alacsonyabb épületrészben 2, a magasabb épületrészben 3 szint kialakításával 725 m² alapterület áll rendelkezésre. Elképzeléseink szerint gyermek játszóház, kávézó, a cukorgyári

funkcióhoz illeszkedő édességbolt (helyi termékekkel), kiállítótér, a tetőszint egy részén pedig csillagvizsgáló bázis kerülhetne kialakításra.

A Művelődési Központ felújítása, korszerűsítése

A város életében központi szereppel bír az épület, több helyi csoport, klub az intézmény helyiségeiben tartja foglalkozásait, találkozóit, illetve bérbe vannak adva az év jelentős részében az egyes termek. Az intézmény 2007-ben került részleges felújításra, de az épület külső megjelenése elavult. Statikai problémák egyre jellemzőbbek, az épület üzemeltetése nagy terhet ró városunkra a korszerűtlen fűtési rendszernek köszönhetően. Az infrastrukturális problémák ellenére a helyiségekben magas színvonalon tudják biztosítani a városlakók kulturális igényeinek kielégítését, a különböző szervezetek és intézmények rendezvényeinek lebonyolítását. A fenntarthatóság szempontjából hosszú távon a jelenlegi Művelődési Ház épületének felújítása nem megoldás. Az épület anyaghasználata és energetikai jellemzői alapján egy új épület építése jelentheti az egyetlen megoldást. Az új épület méreteit javasolt a jelenlegi alapján meghatározni, sokkal jobb terület-kihasználás és anyaghasználat mellett. Egy újabb fontos, a lakosság körében nagy érdeklődésre számot tartó épület felújítása is megkezdődik 2020-ban. A korábban Bányász klubként működő, majd több éve kihasználatlanul álló építmény nagy volumenű felújításon fog átesni, ezt követően a Művelődési Központ telephelyeként kívánjuk működtetni multifunkciós közösségi térként.

2.2. Lakásgazdálkodás

Szolgálati lakások kialakítása

Az Önkormányzat lakásállománya jelenleg teljesen kihasznált. A korábbi szolgálati lakások státuszát a képviselő-testület megszüntette és az Esély Otthon pályázat keretében 35 év alatti fiataloknak, családoknak 2 éves ciklusokban biztosítja annak érdekében, hogy a város népességmegtartó erejét növelje. Jelenleg nincs az önkormányzatnak kijelölt közérdekű (korábbi megnevezéssel: szolgálati) lakása, ugyanakkor szükséglet mutatkozik aziránt, hogy legalább egy-két ilyen típusú lakással segítsük az önkormányzati feladatellátásban résztvevő intézmények munkavállalóit. Szolgálati lakás rövidtávon csak ingatlanvásárlással biztosítható, forrás rendelkezésre állása esetén mindenképpen törekednünk kell újabb ingatlanok megvásárlására.

Szociális bérlakások kialakítása

Az önkormányzat jelenlegi szociális bérlakás állományának állapota változó, felújításra szorul. A Borsodi Közszolgáltató Nonprofit Kft. mint az önkormányzati szociális bérlakások üzemeltetője az elmúlt években jelentős ráfordítással próbálta a lakásállomány állapotát javítani (nyílászárócserék, fűtés- és világításkorszerűsítés). A szociális bérlakások esetén

2009. óta nem került sor díjmelésre. A díjmelést indokolja a lakások felújítási munkálatainak elvégzése is. Ugyanakkor a díjmelés a lakásbérleti díjhátralékok emelkedésének veszélyét és a behajtással járó feladatok, kiadások növekedését eredményezheti. A képviselő-testületnek felül kell vizsgálni a szociális bérlakások bérleti díjait, és emelni kell azokat.

Jelentős igény mutatkozik a szociális bérlakások iránt, melyhez kapcsolódóan sajnos pályázati lehetőségek – a fiatalok helyben maradását ösztönző –Esély otthon! pályázat kivételével – nincsenek. Központi forrás bevonásával lenne megvalósítható egy nagyobb léptékű szociális bérlakás program. 20-30 lakásra lenne szükség ahhoz, hogy érdemi előrelépést tudjunk elérni a területen.

A jelenlegi bérlők közül többen jelezték az általuk bérelt lakás megvásárlása iránti szándékukat, ugyanakkor azokat csak részletekben tudnák megvásárolni.

Ingatlanok bontása

- A 27. számú főúton - Sajószentpéter felől – a városba érkezőket a Szentpéteri úton lévő **volt bányász lakások** látványa fogadja, melyek közül néhány kivételével a többség felújításra szorul. A többlakásos társasházak tulajdoni viszonyai szinte kizárják annak lehetőségét, hogy európai uniós, vagy hazai forrás igénybevételevel újuljanak meg ezen épületek. A lakások tulajdonosainak többsége ugyanakkor anyagi helyzeténél fogva önerőből nem képes finanszírozni a felújításokat. Meg kell találni a megoldást az érintett lakások energetikai racionalizálására, és homlokzati felújítására annak érdekében, hogy az épületek városképet építő/szépítő arculatot nyerjenek. Egyetlen megoldásnak a szociális városrehabilitációs pályázatok mutatkoznak, melynek akadálya a lakások tulajdoni viszonyainak helyzete lehet.
- A városközpont felé haladva az Antal György úton található „**Kolónia**” épületegyüttes rendkívüli rossz állapota miatt kizárólag elbontásával járulhat hozzá a városkép javításához. Az épületben lévő lakások tulajdonosi összetétele miatt időben rendkívül elhúzódik a kolónia rehabilitációja, de a folyamatok előre haladása által az ingatlan 2/3-ának tulajdonjog már az önkormányzaté. Már csak egy lakásban laknak életvitel szerűen, így reális esély van arra, hogy 2020. évben az épület elbontásra kerüljön.
- Az Antal György úton további ingatlanok bontása lehet szükséges az egységes utcakép kialakítása érdekében. Az **Antal György út 12.** (volt KISZ lakások mellett) és **24. szám** alatti ingatlanok.
- A belváros talán legrobosztusabb épületei a **Borsodi út 2. és 4. szám alatti társasházak**, melyek épületmagasságukkal, és építészeti arculatukkal rendkívüli mértékben rombolják a városképet. A Kastélyal szembeni elhelyezkedésük nagy mértékben hozzájárul az épületek társadalmi elfogadtatásának nehézségéhez. Jelenlegi helyzetben kizárólag felújítással, homlokzati arculat kialakításával, és esetleges magastetővel történő ellátásával javulhatna a városképi megítélése.

2.3. Sportfejlesztések

Sportfejlesztések

Jelentős fejlesztéseket értünk el az elmúlt években a Városi Sport- és Szabadidő Központban (Borsodi út 36.), de további feladatok várnak ránk.

Kialakításra került egy központi épület, amely helyet ad öltözőknek, ricochet és aerobik teremnek, büfének és kiszolgáló helyiségeknek. Emellett a sportpályákat is folyamatosan próbáljuk fejleszteni, egyre szélesebb körét kínálva a sportolási lehetőségeknek.

A minél jobb feltételek megteremtésével elérhető, hogy a város sportolói felkészültebben és eredményesebben tudják Edelény hírnevét öregbíteni a különböző versenyeken, bajnokságokon, rendezvényeken. Az elért eredmények a példa erejével ösztönzőleg hatnak a felnövekvő nemzedék sportba való bekapcsolódására. Az élsport az ifjúság erkölcsi, fizikai nevelésére, személyiségformálására, valamint a testi-lelki jólétére pozitív hatást gyakorol.

Sportcsarnok építése

A Városi Sport- és Szabadidő Központ mellett rendkívül fontos lenne, hogy járási székhelyként egy, a mai kor igényének megfelelő, korszerű sportcsarnokkal is rendelkezünk.

Ez az igény már 2003-ban felmerült, akkor átfogó tanulmányterv készült az Edelény, Borsodi út 34. szám alatti Izsó Miklós Gimnázium és Szakiskola – jelenleg Szent János Görögkatolikus Gimnázium és Szakgimnázium – intézményi ellátottságának a javítására. Ennek keretében megtervezésre került egy 924 m² területű küzdőtérrel (40*20 m szabványos kézilabda pályával) és kiszolgáló létesítményekkel rendelkező sportcsarnok, mely a tervek szerint 240 néző befogadására alkalmas. Ez a nagyságrend megfelelő lenne városunknak és vonzáskörzetének a fedett létesítményben végezhető sporttevékenységek helyszínéül. A létesítmény a már kialakított sportközponthoz kapcsolódva, annak szomszédságában lévő ingatlanon kerülhetne megépítésre, így a minőségi sport mellett a térségi diáksportnak is fellegvára lehetne. A sportcsarnok alkalmas lenne nagyobb helyigényű rendezvények megtartására is, úgymint kiállítások, ünnepélyek, vásári bemutatók, torna ünnepélyek, stb.

3. prioritás

3.1. Közszolgáltatások fejlesztése

A bölcsődei ellátás biztosítása

Városunk egyetlen önkormányzati fenntartásban lévő bölcsődéje három csoporttal működik teljes kapacitáskihasználtság mellett a Mátyás király útja 7/a szám alatt. Az épület felújítása időszerű a következő időszakban, illetve pályázati lehetőségek megjelenése esetén esetleges bővítési lehetőségeket is mérlegelni szükséges.

A fejlesztések célja a meglévő épületrész, bölcsődei szárny felújítása, korszerűsítése és bővítése oly módon, hogy a gyermeknevelés megfelelő körülményeinek színvonalát növelni, intézményünk fenntartási költségeit csökkenteni tudjuk, valamint az épület akadálymentesítése is megoldhatóvá váljon.

Óvodafejlesztés

Az önkormányzati fenntartásban működő Mátyás Óvoda 4 telephelyen végzi a 3-6 éves gyermekek nevelését. Az elmúlt években kisebb-nagyobb fejlesztéseken mindegyik feladatellátási hely átesett, de további beavatkozások indokoltak. Anyagi lehetőségeink és a pályázati lehetőségek figyelembe vétele mellett, esetleg több ütemben, de megoldást kell találnunk a problémákra.

Infrastrukturális beruházások és eszközbeszerzések segítségével kell megújítanunk a meglévő telephelyeket, hogy az egyetlen fenntartásunkban lévő nevelési intézmény továbbra is magas színvonalon működhessen.

Borsodi Általános Iskola

A Borsodi városrészben található, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában, de az önkormányzat üzemeltetésében lévő iskola részleges felújítása is megtörtént néhány éve, azonban további feladatok előtt áll a fenntartó.

Mivel a gyermekek egész nap az iskolában vannak, szükséges lenne a tanterem bővítés mellett csoportszobákra, ahol kiscsoportos foglalkozásokat tudnánk lebonyolítani. Nincs rendes szaktantermünk egy sem! Nincs szilárd burkolatú udvari rész, ahol kedvezőtlen időjárás esetén is ki lehetne jönni az udvarra.

Egy pályázati forrásból megvalósított, átfogó infrastrukturális beruházás segítségével meg kell próbálnunk kialakítani egy modern iskolát, melynek keretében a tantermek számának növelése is megoldhatóvá válik.

Edelényi Szociális Szolgáltató Központ Idősek Otthonának bővítése

---

Az intézményhez tartozó épületegyüttesen folyamatosan történnek kisebb-nagyobb beavatkozások, azonban hatékony forráskeresés mellett egy átfogó fejlesztés indokolt a következő években. A szociológiai és társadalmi változásoknak köszönhetően a bentlakásos intézmények iránt jelentős igény mutatkozik, melyet az intézményi elhelyezésre várokozók magas száma is igazol. Az Idősek Otthona jelenleg csak részben felel meg a jogszabályban előírt tárgyi feltételeknek. Egy bővítésnek köszönhetően az itt élők komfortosabb körülmények között tölthetnék el nyugdíjas éveiket. Fokozott anyagi terhet jelent az intézménynek az elhasználdott eszközök, bútorok, berendezési tárgyak folyamatos cseréje, mely az idős emberek méltó környezetének biztosításához elengedhetetlen.

Városi köztemető korszerűsítése

Edelényben található városi köztemetők (Császtai út, illetve Finke városrészben található temetők) köztemetőfelújítása, folyamatos karbantartása is feladatunk kell, hogy legyen a lakossági igényeknek megfelelően. Régóta fennálló probléma ez, de vissza nem térítendő támogatás hiányában nincs lehetőségünk terveink megvalósítására. A belső utak felújítására, leaszfaltozására rövid időn belül sort kell kerítenünk, illetve a ravatalozó felújítása térkövezése, kapcsolódó eszközbeszerzés is indokolt. Sajnálatos módon az utóbbi időben megnövekedett a lopások száma a temetőben, ennek csökkentése érdekében intézkedéseket kell tennünk. Folyamatos gondnoki felügyelet mellett kamerarendszer kialakítása vált szükségessé. További tervek között szerepel még urnafal bővítés, illetve a keletkező hulladék kulturált tárolását elősegítő, leválasztott terület kialakítása és elkerítése.

Könyvtár

1960-as években épült, feltehetőleg egy már meglévő épület többszöri bővítésével kialakított városi könyvtár 2014-ben hatalmas felújításon ment át. A bővítés mellett bútorok is beszerzésre kerültek. Az emelet egy része még beépítésre vár, illetve az új könyvtár udvarát kell még úgy kialakítunk, hogy közösségi térként tudjuk használni a jövőben.

Orvosi rendelő

Az egészségügyi alapszolgáltatások ellátása folyamatos, 2014-ben megújult az István király útja 65. szám alatt található önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan, így korszerű épületben tudják folytatni tevékenységüket a védőnők, a gyermekorvosok és a fogorvosok. Feladatunk a jövőben az állagmegőrzés, az elhasználódott eszközök, bútorok cseréje, illetve az esetlegesen megüresedő praxisok feltöltése.

Családsegítő szolgálat

A Családsegítő szolgálat szintén egy megújult intézményben folytatja működését 2015 tavaszától. Az intézmény keretein belül megvalósuló tevékenységek ellátása folyamatos, ezt kell biztosítanunk a jövőben is. A felelős működtetés, az állagmegővés itt is kiemelt feladat, amely mellet eszközbeszerzésre kell forrást biztosítanunk a jövőben esetleges pályázati lehetőségeket kihasználva.

3.2. Helyi alpinfrastruktúra fejlesztése

Csapadékvíz-elvezetési problémák megoldása

Korlátozottan rendelkezésre álló forrásaink miatt továbbra is csak terveink vannak azzal az

átfogó, teljes várost átfogó fejlesztéssel kapcsolatban, amely indokolt lenne.

Az elmúlt időszak csapadékos időjárása miatt a vízvezető hálózatok a megnövekedett vízhozamokat nem tudták kellőképpen befogadni. Méretezett és megfelelően megépített, karbantartott rendszert kell kiépíteni, mely biztonsággal levezeti a csapadékot az érintett területekről.

Tanulmányterv készült a város belterületi vízrendezésére, mely alapján megalapozott javaslatokat lehet előkészíteni az egyes részterületek tervezésére és csapadékvíz elvezetésének kiépítésére.

A tanulmányterv a város külterületén összesen 48 db részvízgyűjtőt határolt le. A meglévő ismert problémák tervezett főbb megoldási elemei:

A város belterületi vízrendezésének megvalósításánál alapvetően három területre kell összpontosítani:

- a külterületekről szabályozatlan módon lefolyó vizek felfogására, a szállított hordalék leválasztására és a vizek megfelelő árokrendszerbe történő bevezetésére;
- a település belterületét elérő természetes vízfolyások (Sápi- és Kincsem-patak, Petustanyai főárok, Tormás-árok), illetve vízmosások rendezésére, a megfelelő szelvényű meder kialakítására, szükség esetén a meder szilárd burkolattal történő ellátására, illetve a közúti és vasúti hidak felülvizsgálatára és szükség esetén átépítésére a káros duzzasztás elkerülése érdekében;
- a város belterületi utcáinak, közterületeinek, valamint az ingatlanok csapadékvíz-elvezetését szolgáló, megfelelő méretű és lejtésű árok, illetve csatornarendszer kialakítására. Ennek során elsősorban nyitott felszínű árokrendszer kialakítását tervezzük, azonban – különösen a lefolyástalan szakaszokon – előfordulhat, hogy speciális esetekben (pl. 0,8 m medermélység alatt, díszburkolattal ellátott közterület, díszpark, stb.) zárt szelvényű csapadékvíz-elvezető csatornahálózatot kell kialakítani.

Ivóvíz hálózatrekonstrukció

Az ivóvíz és szennyvízhálózat üzemeltetése 2012. június 01. napjától az ÉRV Zrt-vel kötött üzemeltetési szerződés keretében történik. A vezetékek állapota már elavult teljes rekonstrukcióra van szükség. Az önkormányzat nem rendelkezik saját vízbázissal, más szolgáltatótól kell vásárolnia. Ezáltal viszonylagos kiszolgáltatott helyzetben van. Fontos feladat, hogy hosszútávra gazdaságos, jó minőségű, egészséges vízellátás biztosítva legyen a városban. A város elosztóhálózatának hossza jelenleg: 54,8 km, a bekötővezetékeké 22,07 km.

2020-ban megvalósul egy régi terve a városnak, aminek köszönhetően a Császta szőlőhegy ivóvízellátása is megoldódik a gerincezeték kiépítésével, a Császtai út - Nyár út kereszteződésétől a szőlőhegyen található Harangtoronyig, illetve oldalágak kiépítésével a területen található ingatlanokig.

Szennyvízhálózat fejlesztésének folytatása

A Nemzeti Fejlesztési Programirodával konzorciumban megvalósított projektben megtörténik 2021-ig a szennyvíztisztító telep rekonstrukciója. Ugyanakkor továbbra is maradnak főleg a szegregátumokban olyan utcák, amelyek nem rendelkeznek szennyvízhálózattal (Gábor Áron út, Bem József út). A Borsodi városrészen a Bors vezér úton szintén szennyvíz-gerinchálózat építése indokolt. A hálózat teljes kiépítése mellett bizonyos szakaszok cseréje is rendkívül indokolt lenne. A szennyvíztelephely közel található Horkay tanya területén, a Bódva-patak depóniája mellett halad el egy nyomott azbeszt anyagú szennyvízvezeték, melynek kiváltása mind hálózatbiztonsági, mind vagyonbiztonsági és kármegelőzési szempontból szükséges lenne.

A szükséges felújítási és beruházási munkálatok volumenét tekintve kizárólag európai uniós és központi forrás bevonásával van esély arra, hogy a fejlesztések megvalósuljanak.

Belvárosi parkolók fejlesztése/bővítése

Edelény belvárosában az üzletek, kiszolgáló létesítmények, irodák és templomok miatt kiemelten nagy igény van hétköznap és hétvégén is a parkoló helyek létszámának bővítésére. A Belvárosi gyűjtőút megépítését követően a forgalom levezetése szabályozottá vált, viszont nőtt is a belváros gépjárműforgalma, parkolási igénye ez által.

Edelény Város Önkormányzata a parkolóhelyek bővítése érdekében megkezdte a belvárosban található és a településre vonatkozó rendezési terv szerint kialakításra előirányzott új parkolóhelyek megépítését. A kiépítés az önkormányzat önerejéből zúzalékos parkolóként használja a város lakossága.

A parkolóból a környező aszfaltburkolatra folyamatos a gépjárművek általi szennyeződések felhordása, mely az esztétika mellett csúszóssága miatt balesetveszélyes is az esőzések alkalmával. Szükséges a megkezdett parkoló szilárd burkolattal való ellátása és a tervezett teljes parkoló megépítése.

Önkormányzati tulajdonban lévő belterületi utak fejlesztése

A városban található belterületi úthálózat szinte teljes egészében pormentes burkolattal rendelkezik. Karbantartás keretében szükséges az évenkénti kátyúzás, mert az úthálózaton a megnövekedett gépjármű forgalom és teherautók hatására több helyen hálósodás tapasztalható az aszfalt kopórétegen. Ezen felületek javításával megelőzhető az út nagyobb mértékű állagromlása. A közlekedés biztonságosabbá tétele érdekében útfelújításokat végeztünk önerőből, így többek között megújultak a Bólyai János, Semmelweis, Császtai, Herman Ottó, volt Kollégium melletti utak, illetve az Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések pályázati forrásából a Mátyás király, Csalogány, Déryné és Virág utak.

Emellett felújításra került a 27. számú főút belterületi szakaszának 7+728 – 9+094 km szelvények közötti szakasza, mely alapvetően a Sajószentpéter felőli várostáblától számított mintegy másfél km-es szakaszt érintette a MOL benzinkútig.

A járdák állapota a város egész területén nagymértékben javult az elmúlt évek közmunka programjának keretében megvalósuló felújításoknak és a pályázati beruházásoknak köszönhetően. A szükség szerinti felújításokat, új járdák építését a programokban szerepeltethető mértékig tovább folytatjuk.

Szőlőhegyekre vezető külterületi utak fejlesztése

A Császta szőlőhegyet érintő fejlesztések mellett nem szabad elfeledkezni a többi szőlőhegyünkről (Sápi, Ludmilla, Istenhegy, Finkei, kis-Császta) sem.

Az Önkormányzathoz az elmúlt években a Kis-Császtára valamint a Sápi szőlőhegyre vonatkozóan több megkeresés érkezett útfelújítási, illetve kifestésű villamoshálózat kiépítési igénnyel kapcsolatban, melyet számos gazda aláírt.

Igény jött továbbá a Ludmilla- szőlőhegyi gazdák részéről a kivezető murvás út, szilárd aszfalt burkolattal történő ellátására, valamint a csapadékvíz elvezetésének megoldására.

Következő években ezen problémákra is megoldást kell találni.

3.3. Városi közlekedés fejlesztése

Kerékpárút 2.ütem

2019-ben megkezdődött városunkban a fenntartható közlekedési formák népszerűsítése érdekében egy, a négy városrészt összekötő kerékpárút kialakítása. A szintén Európai Unió forrás igénybevételével megvalósuló fejlesztések első ütemében az Egresi és belvárosi területek összekötése történt meg, illetve a Finkei és Borsodi részek felé is kijelölésre került a nyomvonal összesen 7,3 km hosszban. Egy lehetséges 2. kör építése alkalmával ezek folytatása szükséges a városhatárig mind Finke, mind Borsod tekintetében, illetve a vonatállomás elérésének biztosítását is meg kell oldanunk.

Városban található buszmegállók felújítása

Felújításra szorulnak a főközlekedési utak mellett található autóbusz megállóhelyek. Az elmúlt években a kastély előtti és a Finkei út végén található autóbusz megállóhely pár került átépítésre, korszerűsítésre. Megfelelő forrás rendelkezésre állása esetén javasolt lenne egy egységesített kialakításra, ezzel is elősegítve a kisvárosi arculat erősítését.

4. prioritás

4.1. Energiagazdálkodás

Energetikai fejlesztések

Az elmúlt évtizedben jelentős volt a száma azon projekteknek, amelyek fókuszában az energetikai fejlesztések álltak, vagy a fő tevékenység mellett kiegészítő elemként épültek be a fűtőkorszerűsítésre, hőszigetelésre, külső nyílászárócsereire irányuló tevékenységek. Ennek köszönhetően megújult, illetve folyamatban van a megújítása a Mátyás Óvoda székhelye és feladatellátási helyei, a Városháza, a Városi Könyvtár, a Borsodi iskola, az Orvosi rendelő, a Szociális Szolgáltató Központ két telephelye, azaz szinte az összes önkormányzati tulajdonban lévő épület. Amennyiben lehetőség van még újabb forrásokra pályázatot benyújtani, úgy a Bányász út 2. szám alatt található többfunkciójú önkormányzati tulajdonú épület energetikai korszerűsítése tervezett még a jövőben.

Közvilágítás felújítása

A közvilágítási hálózat az egész városban ki van építve. Utolsó komplex közvilágítási hálózat felújítása 2000 évben volt, ahol a közvilágítási lámpatestek 50%-a korszerűsítésre került. Az elmúlt években az István király útja belvárosi szakaszán került kiépítésre kandeláberes hálózat. 2014 évben 15 db lámpatest került felszerelésre, meglévő hálózatra a belterületi utcákban. Jelenleg több mint ezer lámpatest üzemel. Célszerű amennyiben pályázati lehetőség nyílik a meglévő régi típusú főleg 70W és 150W-os lámpatesteket (500 db) LED-es fényforrásokra korszerűsíteni. A közvilágítás karbantartását az ÉMÁSZ Hálózati Kft. végzi.

4.2. Környezetvédelem, hulladékgazdálkodás

Árvízvédelem, hídfejlesztés

Az árvízvédelem szempontjából szükséges a városon áthaladó Bódva folyó depóniájának teljes hosszában történő magasítása és megerősítése. Az érintett gátszakasznak a tulajdonjoga és kezelése nem az önkormányzatnál van, ezért és a várhatóan nagyon magas kivitelezés költség miatt csak állami szerepvállalással látszik megvalósíthatónak a teljes körű árvízvédelem. Szükséges az árvízi védekezés megoldásához a becsatlakozó árkok, patakok, vízfolyások bekötéseikhez átemelő szivattyúk beépítése, vagy mobil átemelő pontok műtárgyainak a kialakítása.

Az egyik nagy problémát jelentő belvárosi Bódva híd nem felel meg a vízügyi elvárásoknak, a folyó akadálymentes lefolyásának biztosítására. A Magyar Közút Nonprofit ZRt. tervezési díszpozíció keretében meghívásos pályázatot írt ki a híd átépítésére vonatkozóan. Az új híd a vízügyi előírásoknak megfelelő pillértávolsággal és magassággal került megtervezésre a

településre vonatkozó rendezési terv szerint, jelenlegi helyén átépítve. A kerékpáros közlekedés balesetmentes biztosításának figyelembevételével fog készülni a híd.

A Sápi patakon épített külterületi záportározó az eddigi viszonyok mellett betölti feladatát, már több esetben látható volt, hogy nagyobb vízmennyiséget tart vissza és szabályozott mennyiséggel enged át a város felé.

Illegális hulladéklerakók felszámolása

Az elmúlt öt évben önkormányzatunk jelentős összegeket fordított az illegális hulladéklerakások felszámolására, melynek keretében megtett intézkedések az alábbiak voltak:

A Bihari, Rózsavölgyi, Verespart és Egres úton található ingatlanok tulajdonosai, illetve használói - mint ahogyan a város valamennyi ingatlantulajdonosa/használója - szeméttárolásra alkalmas 120 literes kommunális és 120 literes szelektív hulladékgyűjtő edényzetet kapott ingyenesen három évvel ezelőtt, melyet a hulladékszállítással megbízott szervezet heti rendszerességgel ürít, azonban a gyűjtők kihelyezése sok esetben elmarad. Helyi rendeletünk alapján az az egyedülálló idős személy, akiknek jövedelme a helyi rendeletben meghatározott mérték alatt van, 50 %-os díjfizetési kedvezményben részesülhet. Azon családok, akik önhibájukon kívül nem tudnak eleget tenni díjfizetési kötelezettségüknek, települési támogatást kérhetnek az önkormányzattól.

A hulladékgyűjtő edényzet kihelyezésének elmulasztása következtében nem kerül a felgyülemlett háztartási hulladék elszállításra, így a szemetet közterületen helyezik el, ezzel szabálysértést, több esetben bűncselekményt valósítanak meg.

A szegregátumokban a közterületeken elhelyezett hulladékok elszállítása folyamatosan gondot és anyagi terhet jelent az Önkormányzatnak és jelentős anyagi terhet is. Az illegális lerakások felszámolására időszakonként visszatérően sor kerül. A 2016-os évben 532.189 Ft, 2017. évben 1.470.326 Ft, 2018. évben és 2019. évben mindösszesen 6.476.248 Ft-ot költött az önkormányzat.

2019. évben a telepeken szemléletformáló programok keretében oktató táblákat helyeztünk ki és a szelektív gyűjtéshez kapcsolódó oktató anyagokat juttattunk el minden háztartásba.

Az Innovációs és Technológiai Minisztériumtól illegális hulladéklerakás felszámolásra elnyert 3.000.000 forintot is a telepeken keletkezett illegális lerakások felszámolására fordítottuk.

2019. évben a szociális városrehabilitációs projekt keretében 25 kamerából álló rendszer kerül kiépítésre az egresi városrészen, valamint a Móra Ferenc úton. Az elmúlt egy évben 34 esetben indult eljárás illegális hulladéklerakás miatt, melyből 7 esetben került sor az eljárás megszüntetésére (az illegálisan lerakott hulladék felszólításra történt elszállítása miatt), 24 esetben került sor 50.000-50.000 forint összegű bírság kiszabására, melyből 8 esetben már megindítottuk a végrehajtási eljárást. Továbbá 2 eljárás van folyamatban jelenleg is 7 esetben került sor az eredeti állapot visszaállítására, azaz a lerakott szemet elvitelére történő kötelezésre. A szegregátumokban történő illegális lerakások felderítését és az elkövetés

tényének bizonyítását nagymértékben segítik a térfigyelő rendszer kamerái.

A tavalyi év során a Borsodi Közszolgáltató Nonprofit Kft. (a továbbiakban: Kft.) 4 alkalommal 25 m³ illegálisan lerakott hulladékot szállított el, mely közel 40 tonna mennyiség volt.

Jelenleg is folyamatban egy 5 millió forint értékű intézkedéssorozat az illegális hulladéklerakások felszámolása és a vírusveszély csökkentése céljából.

Továbbra is törekednünk kell az illegális hulladéklerakás teljeskörű felszámolásának megvalósítására.

Városszépítések

A gazdaságélénkítés és szolgáltatásfejlesztés mellett oda kell figyelnünk azokra a pontszerű, alacsony költségigényű beruházásokra is, amelyek a lakosság komfortigényét javítják, barátságosabbá teszik városunkat.

Minél több zöld területet kell kialakítanunk, amelyek folyamatos karbantartásáról, gyomtalanításáról, a parkok virágosításáról is gondoskodnunk kell.

Közfoglalkoztatási programok keretében tartjuk rendben a város közigazgatási területeit. Az elkövetkező években is nagy hangsúlyt fektetünk ezen tevékenységünkre, hogy a városban lakó emberek tiszta környezetben élhessenek. Folyamatosan parkosítási és településrendezési feladatokat végzünk a belterületi városrészekben, tereken, parkokban, utcákban.

Jeles események, nemzeti ünnepeink alkalmával díszbe öltöztetjük a várost, legyen szó a nemzeti lobogók kihelyezéséről, vagy a karácsonyi fények kialakításáról. Emellett folyamatosan próbálunk újabb és újabb hagyományokat megteremteni (Betlehem állítása, Adventi koszorú készítése), amelyek fejlesztésén, bővítésén kell dolgoznunk a jövőben is.

Ide tartoznak még a meglévő szobrok, emlékművek gondozási, rekonstrukciós feladatai, esetlegesen új szobrok, szökőkutak telepítései a városban, amelyekre szintén hangsúlyt kell fektetni a modern városias hangulat kialakítása érdekében.

5. prioritás

5.1. Helyben tartás erősítése

A helyi média szerepének erősítése

Városunk alacsony lakosságszáma ellenére sikeresen működteti a Városi Televíziót, mely kétségtelenül a lakosság informálásának egy jelentős eszköze. A város társadalmi életének eseményeit a helyiek jelentős része a Televízió keresztül követi figyelemmel, így létjogosultsága megkérdőjelezhetetlen. Az elmúlt években Önkormányzatunk gazdasági helyzete nem tette lehetővé, hogy a Városi Televízió-nál jelentősebb volumenű technikai innovációra kerüljön sor, de működőképessége még a legnehezebb időszakban is megoldott

volt. A TV műsortartalmának színesítése, a testületi ülések és rendezvényes esetleges élő közvetítése jelentős anyagi investíciót kíván, melyre keressük a megoldási lehetőségeket. Emellett működik városunk honlapja és hivatalos facebook oldallal is rendelkezünk. Az online megjelenések alkalmával erősíteni kell a programokról, a turizmusról, a szolgáltatásokról, a helyi vállalkozásokról szóló oldalak bemutatását. Korábbi években rendszeres időközönként megjelent az önkormányzat gondozásában újság, amelyben beszámoltunk a városban történt eseményekről. A jövőben érdemes megfontolni egy időszakos kiadvány elkészítésének lehetőségeit.

Városi kitüntetések

Edelény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 25/2008. (IX.11.) önkormányzati rendeletében szabályozta a helyi kitüntető címek adományozásának rendjét. A rendelet alapján

1. EDELÉNY DÍSZPOLGÁRA” Oklevél, Emlékplakett
2. „PRO URBE EDELÉNY” Emlékplakett és
3. „EDELÉNYÉRT” Díszoklevél

adományozható évente az arra érdemesnek ítélt személyeknek, szervezeteknek.

Az elismerések adományozása az október 23-ai ünnep alkalmával rendezett ünnepi ülések keretében kerülnek átadásra. A címadományozás fenntartása a város társadalmi életének fontos eleme.

Arculatfejlesztés

Az egységes városkép, Edelény pozitív megítélése erősítése érdekében kiemelt feladata a városmarketing, a belső és külső PR megeremtése. Ki kell terjeszteni az elektronikus megjelenést, mert egyik leghatékonyabb módja ez mind a településmarketingnek, mind a városi közvélemény kétirányú kommunikációjának is.

Civil szervezetek szerepének erősítése, támogatása

Jelenleg is működik több civil szervezet a városban, de pontos számukról nem rendelkezik információkkal önkormányzatunk, kapcsolunk velük leginkább formális. Ezen szervezetekre jellemző, hogy társadalmi szükségletek ellátásában hiánypótló szerepet töltenek be, és a különböző szükségletek kielégítése, közösségi feladatok ellátása révén aktív résztvevői városunk környezetének/ kulturális és sportéletének fejlődésének. Fontosnak tartjuk a szerepüket, mert közösségszervező erőként jelennek meg, képesek mozgósítani az embereket, érdekeltté teszik őket abban, hogy foglalkozzanak közvetlen környezetük, így Edelény dolgaival. Nagyon színes a paletta, amilyen tevékenységekkel rendelkeznek, találunk a sport; a kultúra; illetve a szabadidő, hobbi területén működő szervezetek. Szükségesnek látjuk a kapcsolatfelvétel után egy adatbázis létrehozását, a későbbiekben esetleges együttműködések

kezdeményezését. Az önkormányzati pályázati rendszer fejlesztése lehet az egyik út a civil szféra finanszírozása érdekében. Partnerként kell rájuk tekintenünk, nem elég esetleges egyeztetési fórumokon meghallgatni őket, hanem meg kell tudnunk találni úgy a szerepüket, hogy együttműködésünkkel eredményeket érjünk el a városlakók érdekében.

Hiszen a civil szervezetek által elnyert támogatások a városban fejtik ki pozitív hatásukat, mint ahogy ez az elmúlt időszakban is történt (egészségügyi szűrések, rendezvénysorozatok). Az elmúlt években is több szervezetet segített önkormányzatunk az anyagi erőforrásait figyelembe véve, s törekednünk kell a jövőben is minél több szervezet anyagi és nem anyagi formában történő támogatásán.

5.2. Térségi együttműködések erősítése

Térségi kapcsolatok és Edelény járási szerepe, annak megtartása

---

Edelény a kormány által is hátrányos helyzetűnek nyilvánított régióban található. Történelmi, gazdasági és egyéb okokból kifolyólag is központi szerepet töltött be korábban és ma is a térségben. Korábban és ma is járási székhely, mind közigazgatásilag, mind földrajzi, mind gazdasági adottságaiból kifolyólag jelentős szerepet tölt be. Szokták mondani: „Edelény a Bódva-völgy kapuja”. Innen vezet a 27-es főút Aggtelek felé, és erre „fűződnek föl” a Bódva folyó mentén a települések egészen a határig. Földrajzi adottságok szempontjából is jelentős, hiszen olyan nagyvárosok, mint Miskolc, Kazincbarcika, Ózd közelségében található, amelyek nagy lendületet adnak magának Edelénynek is, másrészt központi szerepe van a környezetében lévő aprófalvak számára.

A közigazgatás és köznevelés területén végbement változások eredményeként a kistérségek szinte kiüresedtek, mára kizárólag terület- és településfejlesztési, szociális és gyermekjóléti ellátási feladatok ellátásában, projektek megvalósítása útján működnek közre. Állami támogatásban a társulás nem részesül, gazdálkodásának alapja a tagok hozzájárulása, és a pályázati forrásokon alapul. A tendenciák alapján a Társulás várhatóan néhány éven belül kiüresedhet, és létjogosultságát források hiányában újra kell gondolni.

Imázs-erősítés

A környező települések szintén gazdagok természeti és épített kincsekben, ezek megismerése és megismertetése ösztönözheti az idelátogatók számának növekedését, a visszajáró vendégkör kialakítását. A folyamatosan bővülő helyi értéktárak alapján összeállított, egységes arculattal rendelkező kiadványok, plakátok figyelemfelkeltő ereje nagyobb, mintha pontszerű beruházásokat hajtanánk végre. Egyeztetéseket kell folytatnunk a jövőben a környezető települések vezetőivel, és esetlegesen együtt pályázni, keresni a lehetőségeket a magyarok és a külföldiek megszólítása érdekében.

5.3. Nemzetközi együttműködések erősítése

Testvérvárosi kapcsolatok erősítése

Önkormányzatunknak négy külföldi településsel van testvérvárosi megállapodása, amelyek közül hárommal több éve nem élő a kapcsolat:

A svájci Worb-bal való együttműködésünk gyakorlatilag megszűnt. A németországi Bad Sobernheim-mal folytatott tanulói csereprogram nem működik, a szlovákiai Szepsivel minimális élő kapcsolat van.

Azonban a lengyelországi Siewierz-el tizenöt éve élő és pezsgő az együttműködésünk.

Emellett igyekeztünk az elmúlt években újabb élő kapcsolatokat kiépíteni, amelyek közül Székelyhíddal vált intenzívebbé és többszintűvé a partnerség. Emellett megindult a kapcsolatépítés a lengyelországi Zdunska Wola járással és Lanckorona településsel is. Továbbá az oktatási együttműködésen keresztül kerültünk kapcsolatba az erdélyi Borszék városával.

Kapcsolattartásban pályázati források is segítségünkre voltak, amelyeket a továbbiakban is meg kell próbálni minél hatékonyabban felhasználni. A jövőben terveink között kell, hogy szerepeljen ezen kapcsolatok megerősítése, hiszen az ott tapasztaltakat, jó gyakorlatokat a későbbiekben hasznosíthatjuk.

5.4. Közbiztonság fejlesztése

Kamerarendszer fejlesztése

Településünkön a folyamatos rendőri jelenlét ellenére is gyakoriak a közrend és közbiztonságot veszélyeztető cselekmények, a belvárosban az elmúlt években több rongálás is történt. Annak érdekében, hogy a városban még kevesebb garázda, illetve a közrendet és közbiztonságot veszélyeztető bűncselekmény következzen be, 2014-ben térfigyelő rendszer kiépítésének I. üteme keretében 16 térfigyelő kamera került kihelyezésre városszerte, majd 2019-ben újabb 25 db kamera kihelyezésére került sor az Egresi városrészben.

A térfigyelő rendszer bővítését addig szükséges folytatni, amíg le nem fedjük városunk teljes közigazgatási területét a hozzá tartozó külterületen található temetőket, valamint a Császtai szőlőhegy központi részét.

Közterületfelügyelet és mezőőri szolgálat fejlesztése

Közterület felügyelők/polgárórság

A Képviselő-testület 2015. március 19-ei ülésén döntött arról, hogy a helyi közbiztonság erősítése érdekében önkormányzati rendészeti szervet hoz létre, az Edelényi Kistérség Többcélú Társulásának keretein belül. 2015. július 1-jével 2 fővel induló közterület felügyelet

jelentős szerepet kapott a város közbiztonságának, közterületek védelmének megszervezésében. A közterület felügyelet 2019 augusztusától három fővel működik, és feladatkörét tekintve vegyes munkakörben ellátják a mezőőri feladatokat is. A közterület felügyelet mellett elengedhetetlen egy megfelelően szervezett, jól működő polgárőrség létrehozása, mely szervezet a helyi rendőrkapitányság szakmai irányítása mellett, és a közterület felügyelettel szorosan együttműködve jelentős szerepet kapna a közbiztonság javításában. Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján kellő figyelmet kell fordítani ezen civil szervezet támogatására, és személyi összetételére. Remélhetőleg hamarosan feláll egy olyan helyi polgárőrség, mely elnyerheti a lakosság bizalmát, segítséget és biztonságérzetet teremt a helyi lakosság körében.

Zárszó

Az új Gazdasági Programba beépítettük az önkormányzat meglévő koncepcióinak, programjainak meghatározó elemeit, meghatároztuk az Önkormányzat közép és hosszú távú céljait a város fenntartható fejlődésének elősegítése érdekében, kijelöltük az elvégzendő feladatokat. Az elkövetkezendő években a Gazdasági Programban megfogalmazott célokat figyelembe kell venni minden a gazdálkodásra, a működtetésre, fejlesztésekre irányuló döntésnél.

Javasolt az elképzelések folyamatos felülvizsgálata, hiszen az igények köre a ciklus során módosulhat, és jelentős részük külső pénzügyi források, hazai és Európai Unió támogatásokigénybevételével, azok rendelkezésre állása esetén valósulhat meg.

A gazdasági programban meghatározott célkitűzések eléréséhez szükséges a célkitűzések egymásra épülő megvalósítása, valamint a szüksége anyagi források feltérképezése és lehetőség szerinti előteremtése, a fejlesztési eszközrendszer megalapozása. Ez elsődlegesen az önkormányzati költségvetés biztosította keret, valamint a bevonható Európai Unió és hazai fejlesztési források lehetnek.

Jelen gazdasági program képezi az elkövetkező évek költségvetéseinek alapját és tartalmazza azon konkrét elképzeléseket és célokat, amelyek szükségesek a korábbi fejezetekben megfogalmazott stratégiai irány megvalósítása érdekében.

Mindezek mellett azonban azzal kell számolnunk, hogy a gazdasági programban tervezett fejlesztések egy részére nem lesz elegendő sem az európai uniós, sem az állami költségvetésből biztosított forrás, miközben az önkormányzat rendelkezésére álló saját anyagi eszközök is korlátozottak. Ennek köszönhetően elegendő forrás hiányában maradnak még fejlesztési feladatok a következő önkormányzati ciklus időszakára is.